

MAGYAR BANYÁSZLAP

Hungarian Miners' Journal

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

VOLUME XXI. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

1933 JULIUS 13.

NO. 28. SZÁM.

\$4 ÉS \$5 -- 30 ÓRA!

Négy dollár meg öt dollár lesz a napszám a puhaszénbányában. - Hetenként 30-32 órát fognak dolgozni. - A munkaminiszter hat órás shiftát akar, a bányabárok nyolc órát akarnak dolgoztatni. - A munkabérben lenne különbség, mert a napszám semmiképpen nem lesz kevesebb négy dollárnál. - A Bányászlap rég tudatta, hogy négy dollár lesz a napszám.

HA HAT ÓRÁS MUNKANAP LESZ, AKKOR ÖT NAPOT SZABAD DOLGOZTATNI. — HA NYOLC ÓRÁS SHIFTÁK LESZNEK, AKKOR NÉGY NAPOT FOGNAK DOLGOZNI HETENKÉNT AZ IPARBAN. — A HAT ÓRÁS MUNKANAP SOKKAL TÖBBET JELENT KERESÉTBEN A BANYÁSZNAK. — A DRÁGÁBBAN FIZETETT MUNKÁT EZENTUL IS ARÁNYOSAN MEG KELL FIZETNI, CSAK A LEGALACSONYABB FIZETÉSŰ EMBER KAP NÉGY DOLLÁRT. — KÉT HÉTEN BELÜL MEG LESZ A RENDELET S TALÁN AUGUSZTUS ELSEJÉRE MÁR AZ ÚJ REND SZERINT FOGNAK DOLGOZNI.

Washingtoni telefon-jelentés. — Legilletékesebb helyről telefonon értesítették ma a Bányászlapot, hogy a bányáiparra vonatkozó rendeletet esetleg két héten belül kiadják s talán a jövő hónap első napjaiban életbe léptetik.

Bizonyos, hogy — mint azt a Bányászlap hetekkel előbb jelezte — négy dollárnál kevesebbet nem fognak fizetni a bányásznak. Csak

a munkaidőre van nagy különbség a munkaminiszter közt meg a bányabárok közt.

A miniszter hat órára és heti öt napokra akarja a négy dollárt, a bányabárok nyolc órára és hetenként négy napra akarják azt fizetni.

Nyilvánvaló, hogy a miniszter terve sokkal több keresetet juttatna a bányásznak és sokkal több

munkásnak adna helyet az iparban.

A bányabárok tüzzel-vassal küzdenek a hat órás munkanap ellen. de az utolsó két nap alatt erősen meggyöngyültek s például William Taylor, a Valley Camp Coal Co. elnöke már nem ellenzi a miniszter tervét és hajlandó azt elfogadni a maga teljes egészében.

Csak azt kéri ő és a pártja, hogy a kormány szabja

meg ennek mértékét a szén árát, ahogy azt a háboruban megtette.

Az új rendelet gondoskodni fog róla, hogy ne nyithasson senki új bányát, ha annak szükségét nem érzi a kormány. Sem a rég lezárt bányákat nem lehet üzembe venni, amíg arra nincs szükség.

A munkások szervezkedését nem szabad gátolni és a munka miniszter maga fog

megvizsgálni minden olyan esetet, mikor a munkást terrorizálni próbálják.

A tárgyalások folyamán azt is erősen leszögezték, hogy a négy dollár napszám a legalacsonyabban fizethető munkásnak jár és akik "skilled" munkások, vagyis akik ma többet keresnek a legalacsonyabb napszámnál, azoknak arányosan többet fognak fizet-

ni. Azoknak a fizetése körülbelül öt dollár lesz.

A munkaidőt szigorúan betartják és amíg az üzem nem tudja pontosan a megszabott munka-órákhoz igazítani, addig a túlórákért meg kell tisztességesen fizetni.

A bányászok figyelmét felhívjuk rá, hogy nagyjában a Bányászlap ezeket régen megírta, mert a Bányászlap van a legközelebb

azokhoz az illetékes körökhöz és egyénekhez, akik a kormány terveit ismerik.

Sem magyar újság, sem angol újság nem tudta még és nem merte megírni, mikor mi már tudattuk, hogy a bányászok számíthatnak a szabad szervezkedésre és a négy dolláros napszámról. A munkára vonatkozó híreket a magyar bányászok újságja közli a legpontosabban az egész országban.

A PITTSBURGH COAL LAKOLTAT

A puhaszénipar véren hizott, vérral táplált nagy behemótja, a Mellon család vagyonában levő Pittsburgh Coal nem hajlandó engedelmesskedni a törvénynek.

A munkásokat kompánia jünkba terrorizálják és ahol nem dülnek be a terrornak, ott egyszerűen kiszorítják őket az uccára.

Először a munkát tagadják meg a letört és lerongyolt emberektől és ha az sem "teríti őket észre", akkor kihányják őket családotól az uccára.

Mi magunk is kaptunk ilyen természetű panaszokat a Pittsburgh Coal hirhadt telepeiről, — amiket mi természetesen azonnal illetékes helyre juttattunk — de egyenesen a kormánytól is panaszt tették már a bányászok.

És a kormány a vizsgálatot elrendelte, miközben Mr. Marrow a társaság elnöke a legszemtelenebbül letagadja, hogy terrorizálják és kilakoltatják a bányászokat a társaság telepein.

Most el fog válni, hogy mindenható-e hát a Pittsburgh Coal és a Mellon család a Keystone state-ben.

Néhány éve, mikor a szenátusi vizsgálat kiszállt a pennsylvaniai szénmezőkre, mikor ott olyan borzalmas állapotokat tártak az ország elé, amely gyaláztatára válna Kinának, a vizsgá-

latnak nem lett semmi eredménye.

A Hoover kormány, amelynek Mellon a pénzügyminisztere volt, gondoskodott róla, hogy a szenátusi vizsgálat eredményeit elfojtsák.

Most új kormánya van az országnak, amely új dealt ígér a munkásnak.

Ha teljesíteni akarja a kormány az ígérteit és ha becsületesen keresztül akarják vinni a törvény rendelkezéseit, akkor a Pittsburgh Coalnak most rálepnék a tyukszemére.

Miss Perkins munkaminiszter az első panasz beérkezése után egy félórával már vizsgálatot indított és nincs is benne kétség, hogy a munkaminiszter bele akar erőlyesen avatkozni ezekbe az aljasságokba. Csak az a kérdés, hogy nem lesz-e a Mellon dinasztia erősebb a miniszternél.

A Pittsburgh Coal telepein nyomorgó, peon-sorsban élő bányászokat arra kérjük, hogy azonnal és mindannyian csatlakozzanak valami országos szervezethez és egy akaratlaltagadják meg a kompánia jünihöz való csatlakozást.

Több helyről értesítettek bennünket, hogy a társaság rendeltére a telepen "szavaztak", hogy a kompánia jünihöz való csatlakozást (Folytatás a 8-ik oldalon)

Saline Countyt is felgyújtották

Illinois vérral és gyalázzal fertőzött szénmezőin új fejezetek érkeztek a mult héten.

Azok az átkozott kezek, amelyek idáig a Saline County békességét felgyújtani nem tudták, a mult héten lángba borították a 12-ik kerület utolsó egy-ségét és a hét második felében Saline megyében már sztrájktrórk dolgoztak.

Hosszu hónapokon át a Lewis Peabody gangsterok képtelenek voltak Salineban a lábukat megvetni, mert annak a megyének

a hatósága csodálatosképpen tisztességes maradt hivatali esküjéhez, vigyázott a rendre és importált rendbontókat, más megyében sorozott sztrájktrórkot nem engedett be a megyébe.

A mult héten aztán a Lewis gang elkövete a fekete cár pályafutásának leggyalázatosabb árulását, tiltó parancsot vett ki a Progressivek ellen és tiltó parancsot kért a sheriff ellen.

Mikor az illinoisiak az első springfieldi lázadás alkalmával kiszakadtak a U. M. W. kebeléből, mikor az árulóvá lett Wal-

ker és Nesboth kitűzték a forradalom zászlaját az államban, John L. Lewis azt mondta, hogy nem fontos az igazság, csak az a fontos, hogy munkásoknak soha semmi körülmények közt tiltó parancsot nem szabad venni a munkás ellen. Most a gazember maga fordult a bírósághoz a parancsért.

Saline megye Progressive bányászainak tehát meg van tiltva, hogy picketeljenek és Saline (Folytatás a 8-ik oldalon)

\$41.00

Negyvenegy dollárt fizetünk ki egy telefon beszélgetésért a héten, bányászok.

De aki a telefon-beszélgetést olvassa ebben az újságban, az belátja, hogy ezt a pénzt nem volt szabad sajnálnunk.

A bányász kenyerre, a bányász munkája a mi gondunk és az iránt érdeklődünk, mielőtt a lapot sajtó alá adtuk, hogy pontos hírt vihéssünk a bányaplézek reménykedő bányászainak az új dealtról.

Testvérek, ennek az újságnak a sorsa küzdelmes. Negyvenegy dollárt senki nem ke-

res egy héten, a szerkesztő két héten sem ennél az újságnál.

De semmit nem sokallunk arra, hogy a bányászok számára az új dealt eljőjön s hogy a bányászok újra toronyosuló aggodalmát el tudjuk oszlatni.

Bizunk testvérek, a megváltás nincs messze s Ti magatok ítéljétek meg, hogy mennyi része van ebben ennek az újságnak.

Aki még nem szerzett új előfizetőket, az tegye meg azt a héten. Kell azonban centjének lenne ma erre a lapra min-

den bányásznak s már annyit is megrendelhetik új előfizetők ezt az újságot.

Síesetek, testvérek, mert az új dealt új küzdelmet jelent minden öntudatos bányász számára.

Tizenhét bányatársaság vizsgálóleire, erőszakoskodására és komisszárságra hívtuk fel illetékes hivatalok figyelmét és ez a munka egyre nagyobb lesz.

Segítsen minden bányász bennünket a munkában.

Várjuk az új katonákat, bányászok.

MAGYAR LOCAL-TISZTVISELŐKET !

Száz meg száz bányatelepen új U. M. W. local-t szerveznek ezekben a hetekben és a magyar bányászok majdnem mindenütt elől járnak a küzdelemben.

Tovább kell mennünk egy lépéssel.

Ahol csak lehet, ott magyar tisztviselőket kell választani, annyiféle tisztviselőre, amennyire csak képesek jelöltet állítani a magyar tagok.

Ha valahol ez nem lehetséges, ott arra kell törekedni, hogy idegen származású bajtársakat válasszunk minden lehető tisztviselőre.

Akad ugy a magyarok, mint a lengyelek, olaszok, oroszok és más nemzetiségű bányászok közt elég megfelelő ember minden tisztviselőre. Legyünk rajta, hogy minél kevesebb száz százalékos bányász legyen tisztviselője egy-egy local-nak.

Értelmes magyarok jól tudják, hogy ezt miért írjuk.

A United Mine Workersben már évekket ezelőtt kezdtek a bevándorolt bányászokat elnyomni, mikor kimondták, hogy csak amerikai polgárok lehetnek tisztviselők az osztályoknál.

Az utóbbi időben aztán az idegen gyűlölet egészen elfajult a szervezetben és Illinoisban egyenesen azt írták Lewisék a U. M. W. bemocskolt zászlójára.

Az idegen bányászok csak úgy tudnak védekezni az ellen az egyre érezhetőbb, egyre nyíltabb, egyre aljasabb idegen-üldözés ellen, ha a szervezetet a kezükbe veszik.

A keményszen vidékek local-jai éppen olyan aljas Ku Klux Klan politikát követnek, mint a bányász-cár és csak a mult hetekben követelték egy bányánál, hogy elsősorban az idegen származású bányászokat kell lefizetni.

Amíg tehát a foreigner-nek egyik kezével a bányabárok ellen kell harcolnia, a másik kezével a saját bajtársai ellen kell védekezni, akik olyan szívesen ütik ki a kenyéret a szájából.

Nem kevésbé fontos, hogy a bányaközmű (pit committee) tagjai közt legyenek magyarok, vagy legalább idegen születésű testvérek. Ennek a célját sem kell bővebben magyarázni azoknak a bányászoknak, akik ismerik a száz százalékos bajtársak testvéri szeretetét irántunk.

Magyar bányászok sürgősen hívják fel ezekre a dolgokra a más nemzetiségű bányászok figyelmét, beszéljenek össze, kortestkedjenek és legyenek rajta, hogy a localok tisztikarát lehetőleg idegen származású bányászokkal rakják meg, ahol az csak lehetséges.

A Nagy Nyugat Legendái

Éves közben szokott az étvágy megjönni.

Mikor az Egyesült Államok a párisi békében a Fülöp szigetek megkapta s mikor a "felszabadított" philippinok lázadását leverte, kimondta a szénatus, hogy ennek az országoknak "szándékában áll a szigetek teljes függetlenségét minél előbb megadni."

Az angolszász képmutatás mondata ezt a politikusokkal, de nem így gondolkozott a nagytőke.

És bár a nyilatkozatot visszavonni soha nem merték, sürgősen hozzá láttak, hogy gazdaságilag a gyarmatot a mi életünkbe kapcsolják.

Nagy ültetvényeket csináltak s hemp-pel, kukorral, dohányval igyekeztek ez ország piacát eladni. A Fülöp sziget "felszabadított" barna emberek olcsón dolgozott s a termést onnan vámmmentesen hozzátják ebbe az országba.

Mit bánta a nagytőke, hogy az amerikai kontinentális munkás kezéből üti ki a kenyeret, mikor a michigani meg a coloradoi répa elől, a louisianai kukorinád elől a piacot felfalja, az olcsó munkabérek nagy pillanatnyi profitot ígértek.

A politikánk sietett igazodni a tökéhez.

A republikánus párt volt a legtöbbször uralmon és a Fülöp szigetekre küldött kormányzó mindig gondoskodott róla, hogy a szigetország szabadság-törekvéseit elnyomja.

Ha a nagytőke elhallgatott, akkor a nagy navy háborus uszító szöveget meg, akik önvédelem szempontjából ragaszkodtak hozzá, hogy a szigeteket megtartsuk.

Ha ők elhallgattak, akkor a papság jelentette ki, hogy a szigeteket nem bízhatjuk pogány kezekre, már pedig, ha azoknak a függetlenséget megadjuk, akkor csak idő kérdése, hogy mikor veszi át Manilában az impériumot a japán császárság.

Az igazság az, hogy távol-keleti érdekeink védelmére nincsen szükség a szigetekre, mert a távol-keleten más jelentős birtokaink nincsenek. Komoly szakértők azt is bebizonyították már, hogy Japánnal való háború esetén a szigeteket megvédeni nem tudjuk.

De ezek a kifogások ürügyül szolgáltak arra, hogy harmincöt éven át megtagadtuk a függetlenséget attól a nemzetől, amelynek a "felszabadítást" ígértük.

Az utolsó években aztán váratlan fordulat történt ebben az országban.

A farmerek a vajat nem tudták eladni.

És a nagy cubai birtokokkal megvert cukortruszt szintén feleslegesnek tartotta a philippinói termését.

Megindult hát az agitáció, hogy a farmereket szabadítsuk meg a Fülöp szigeten termelt növényi-zsiradék (kókusz-zsír) versenytől s bocsássuk a barnabőrű polgártársakat utjukra.

A cukortruszt hallgat, annak nincs szava, amely nyilvánosan kívánná beleszólni a vitába.

De a Celotex épületanyag (cukornád salakból készül) nagy vállalkozása például kétszáz ezer dollárt adott a philippinok propagandájára, mert ha a Fülöp szigeteket az utjakra bocsátjuk, ha onnan nem fognak termést vámmmentesen hozni ebbe az országba, akkor a Celotex nagy floridai cukorültetvényei aranybányákká változnak.

Kisütötték hát, hogy a vajtermelők védelmére kell a szigeteknek az önállóságot megadni és mert az utolsó néhány évben "nebántsvirág" lett nálunk a farmerből, senki nem merete utját állni a javaslatnak.

Hiába próbálta a nagytőke és a fehér házban ülő reprezentánsa (Mr. Hoover) a mozgalmaknak utját állni, tavaly váratlanul, hirtelen függetlenséget kiáltott a kongresszusunk a Malayi nemzetnek.

Bizonyos kikötéseket csináltak, bizonyos számú évek alatt fognak a teljes függetlenséget elérni s bizonyos népszavazásra és alkotmányra van szükség, hogy a drága és régen követelt örökséget végre megkapják.

De itt jön a tragédia a dolgotba.

Idáig mindig követelték, dühösen követelték, véresen követelték a függetlenséget a szigetország javára s mikor azt ezüst tálcán nyújtja feléjük az amerikai kongresszus, akkor a lakosság elkezd erősen habozni.

Ma már nem olyan biztosak a philippinok, hogy a függetlenséget igazán kívánják és senki nem merne rá megesküdni, hogy kellő időben megfelelő alkotmányt fognak maguknak csinálni.

Mert most már látják, hogy harmincöt év alatt valóságos köldökzsinór fejlődött ki a szigetek és az Egyesült Államok közt, hogy az élet vérét kapják most mitőlünk.

Amíg a mi birtokunkban vannak, addig ennek az országnak a gazdag piaca vámmmentesen áll nyitva a számukra.

Igaz, hogy ennek ellenében mi látjuk el őket áruval, mert jelenleg teljes gazdasági egységet képeznek ezzel az országgal, de összehasonlíthatatlanul többet veszünk tőlük, mint amennyit nekik eladunk.

Félnék tőle, hogy a szakadás éveiben képtelenek lesznek más piacot találni maguknak és tudják azt, hogy amennyiben vámot kellene itt a terméseiknek fizetni, soha a louisianai, a floridai és a kedvezményes vámot élvező cubai kukorral versenyezni nem tudnak.

Tizenöt évvel ezelőtt, mikor a függetlenségi törekvések lángjai még nagyon magasban lobogtak, Japán ígért piacot a philippino kukornak.

Azóta azonban Japán a Formosa szigeten egészen otthon van és többé nem vásik a foga a Fülöp szigetek cukrára.

Egy másik oka is van a habozásnak és azt sem tartják titokban.

Ha a Fülöp szigeteket ez az ország egyszer feladja, akkor többé védelmezni soha, senki ellen nem fogja.

És Japán aznap fog bemászni a szigetekre, mikor éppen akarja.

Nemzetközi szerződések a függetlenséget igazán garantálni nem tudják, példa erre Manchuria sorsa és esete, a Fülöp szigetek önállósága tehát csak rövid életű lehet s az is csak papíron.

Japán nagy császárságának első sáncárka lenne a nyugati nemzetek felé a szigetcsoport és nincs benne semmi kétség, hogy azt gyorsan megszállná és elvenné.

S bár a barnabőrű malayok nem gyűlölik a sárgát annyira, mint a fehéret, — aki sokkal gögösebb vele — mégsem tulságosan óhajtatják a függetlenséget, ha egyszerűen arról van szó, hogy gazdát fognak cserélni.

Az amerikai utálják, de a dollár értékesebb pénz a yen-nél és sokkal több is van belőle.

Könnyen megtörténhetik hát, hogy amiért 1901-ben hosszantartó, véres forradalmat vívtak, hogy amiért harminc éve jóformán állandóan vérezték s hogy amit követelni nem szüntek meg egy percre sem, a függetlenség többé nem kell a lakosságnak s vele maradnak ezzel az országgal.

Ha még husz évig a Fülöp szigeteket amerikai gyarmat lesz, akkor talán soha nem fognak tőlünk elválni.

Mert amíg a nagytőke az ültetvények bőszeinek korbácsot adott a kezébe, addig gondoskodott arról is, hogy a szigeteket templomokkal és iskolákkal kellőképpen ellássák és ma a szigetország lakosságának negyven százaléka az angol nyelvet írja és beszéli.

A legnyugatibb nagy birtokunk tehát akarata ellenére lett a mienk s mi sem nagyon vágyakoztunk utána.

Most azonban, hogy a függetlenségét hajlandók vagyunk megadni, egyszerre az édes remény keserű lett a barna polgártárs szájában és ma is az marad a gyarmat a számunkra, ami harmincöt éven át mindig volt, egy rejtélyes nagy kérdőjel.

A demagógia, a demokratikus jelszavak, a sovinszta bombasztok és az angolszász képmutatás mind azt mondja, hogy jár a szabadság és a függetlenség az országnak.

A józan ész, a tisztesség és a helyzet ismerete viszont arra int mindenkit, hogy ennek az országnak igenis szüksége van egy tropikus gyarmatra, amíg a Fülöp szigeteknek szükségük van erre a piacra.

Nincs hát semmiféle értelme, hogy a függetlenséget ráerőszakoljuk a szigetekre, sőt őszintén szólva annak sem volt értelme, hogy azt annak idején megígértük a számukra.

A politikai függetlenség mindenesetre nagy érték, de a gazdasági függetlenség is jelent valamit és arra több alkalmuk van a szigetek lakóinak, ha együtt maradnak ezzel az országgal.

Csak az a baj, hogy mi tisztességes gyarmat-politikát nem akarunk, nem is vagyunk hajlandók tanulni.

Mi a barna arcú, más éghajlat alatt fejlődött, más kultúrához szokott embereket két nap alatt a saját képünkre akarjuk formálni, mi W. C. T. U. alapon zsoldárt akarunk velük énekelteni és a legforróbb napokon is be akarjuk őket öltöztetni a jó meleg khaki nadrágba.

Ha megtanulnánk, hogy bizonyos autonómiát adjunk polgáraink azon csoportjának, akik más népfajhoz, más kultúrához, más irányu fejlődéshez tartoznak, akkor a Fülöp szigetek lakossága boldogulhatna szépen ebben az országban.

Nekünk pedig nem kellene gummiért és más tropikus termékekért külföldi államokra, idegen nemzetekre szorulnunk.

A következő két-három év választ fog adni a kérdőjelre s végleg eldül, hogy elveszítjük-e a távol-keleti gyarmatunkat, vagy idővel a Unio egyik államát csinaljuk belőle.

(Folytatjuk)

E LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:
EGY ÉVRE \$3.00
FÉL ÉVRE \$1.50

MOST VIRIT A PIPACS MEG A SZARKALÁB...

Most virít a pipacs meg a szarkaláb, aratás lesz, mire hazakerék....

Hányszor lett könnyes a szemünk, mikor valamelyik amerikai magyar szinpadon Clevelandban a Masonic Hallban, Detroitban, a református iskola nagytermében, Flinten a Magyar Házban, Daytonban a Szent Imre Hallban, Youngstownban az Eagles Hallban, Loganban a Gyöngyössi János nagytermében a János Vitéz játszották és a daliás János Vitéz hazafelkészül a francia király birodalmából és elmondta a fenti mondatot.

Minden amerikai magyar szívében ott ég a vágy, hogy még egyszer lássa az Óhazát, az elhagyott szülőföldet, mikor virít a pipacs meg a szarkaláb.

Most én itthon vagyok az Óhazában és a mult héten azon a vidéken kóboroltam, ahol a legszébb, legmondatlanabb gyerekeim voltam, ahol a csokorba szedtem a pipacsot, buzavirágot, szarkalábat.

Azóta sok világot, sok országot bejártam. Hiszen szép, szép Florida is, mikor a narancsfák virágzanak, Georgia is, mikor a barackfák virágba borulnak és a Shenandoah völgye se utolsó almafavirágzáskor s hát van buzavirág, pipacs, szarkaláb akár Ohioan, akár Iowaban és Dakotában is, de hát nekem nem voltak ezek sohase kedvesek, mert a buzavirág, pipacs meg a szarkaláb nekünk csak itt szép az Óhazában.

Az idén nagyon mostoha időjárás jár az Óhazában, e sorokat június 10-én vetem papírra s bizony jól esik a fűtött szoba. Mindent visszaver a kegyetlen időjárás, a mezei munkával elmaradnak és aratás is pár héttel később lesz a hideg tavasz miatt.

De a mezőket már előltek a gyönyörű magyar mezei virágok és jaj nagyon szép a hullámzó kalász. (Igaz, hogy itt sokkal kisebb darab földeken látom rin-

gani az életet adó kalászt, mint mondjuk Dakotában, egy-egy magyar farmer birtokán.)

De szép, nagyon szép most a magyar határ, nem lehet annak szépségeivel betelni annak, akinek itt ringott a bölcsője és akit a szíve mindig idehúzott vissza....

E lap Heves-Nógrád olvasói közül nagyon sokan megfordultak a Mátraverebély melletti Szent-kut bucsujáró helyen.

Akik e sorokat olvassák, azok közül sokakban felbreszti a boldog ifjúságot a Szent-kut emlégetése, amikor a falujukból bucsuval mentek a Szent kuthoz, a szent-kuti Szűz Máriához könyörögni.

Akik a régi Szent kutat keresnek, azok nagyon csalódnának. A Szent kut sem a régi már. Csodálatosan szép kiránduló helyé varázsolták át a Szent Ferencrendi barátok, akiknek gondozásában van a kegyhely. Az utakat nagyszerűen megépítették a Szent kuthoz, autók járnak, autóbuszok hozzák a kirándulók százait. Emeletes szállója is van a Szent kutnak, kitűnő vendéglője, nagyszerű tokaji bort mérnek a vendéglőben és potom husz fillért már tokaji borból adnak fröccsöt.

A régi kut nincs már meg, hanem helyére Szent szobrot emeltek, amelynek hat oldalán csurog ki a víz.

Az ut mentén gyönyörű virágos ligeteket teremtettek és amerre jár az ember, mindenütt virággyakba ütközik.

Nagyon-nagyon szép hely lett a Szent kutból, így ne csodálja senki, ha a pünkösdi bucsura harmincezer ember sereglett össze, akik közül tizenhatalcezer részesült szent áldozásban.

A régiek a szent kutnál koldusok, akik ma nagyobb számmal vannak ott, mint valaha, de sokkal csendesebben kell kéreget-

niök. El van tiltva a sebhelyeik mutogatása. Valahogy civilizáltabb képe van az egész bucsunak, mint régebben.

Az amerikai magyarokat bizonyára érdekli az is, hogy okozott-e valami változást Magyarországon a németországi hitlerizmus.

E sorok írója nyugodt lélekkel elmondhatja, hogy ebben az országban békesség, nyugalom és rend van. Gömbös erősen tartja kezében a gyeplőt s a kormány mindenképpen meg akarja őrizni az ország nyugalalmát.

Érdekes jelenség, hogy mostanában ezrével jönnek Magyarországra olyan külföldiek, akik itt sohasem jártak és akik boldogan konstatálják a rendet és nyugalmat.

Azt is elmondhatom egész bátran, hogy a népet alig érdekli a politika. Amíg a magyar azelőtt folytonosan politizált, most inkább gazdasági kérdések érdeklik. Főleg az, hogy ha betakarítják az új termést, hogyan és hol tudják azt majd felesíteni. A hitlerizmussal kapcsolatban is főként az érdekli legjobban az embereket, hogy átvesszi-e Németország zöldségeinket és gyümölcsünket. Hevesmegyében már érik a ropogós cseresznye, Nagykőrösön már salátahegyek domborodnak és e pillanatban az a legfontosabb, hogy ezeknek piacot találjanak. Nem lehet elvitatni a Gömbös kormánytól, hogy mióta a kormányzást átvették, minden módon igyekeztek új gazdasági szerződések szerzésére és e téren tudnak is sikereket felmutatni.

Kétségtelen az is, hogy nehéz a dolgozó emberek helyzete itt, de hát így van ez most világ-szerte, ebben a tekintetben nincs rosszabb helyzetben ez az ország sem, mint a többi országok. Miután a mezőgazdasági termények ára nagyon lent van, a napszám persze változatlanul nagyon alacsony, férfiembernek egy pengő husz fillér, nőeknek nyolcvan fillér, ami bizony csak arra jó, hogy az éhhaláltól mentse meg az embert.

De szép, nagyon szép most

"SZÉGYENÉVEL" A HALÁLBA MENEKÜLT

Donhecker Mária magyaróvári (Moson megye) leány pár hetes házasságon kívül született csecsmőjével együtt a Dunába ölte magát. A parton gyakorlatozó katonák látták az öngyilkosságot, de már nem tudták megmenteni a szerencsétlen leányanyát és gyermekét.

"HA ENYÉM NEM, MÁSÉ SEM LESZEL"

Miklós Sándor simontornyai (Tolna megye) gazda legény, aki reménytelenül szerelmes volt Terebesi Julianna 16 éves ottani leányba, a multkoriban: "ha enyém nem akarsz lenni, másé sem lesz!" felkiáltással agyonlőtte a szép hajadont. A gyilkost letartóztatták.

Marvelous flavor!

and its nutritional rating is + + + (TRIPLE PLUS)

What rich mellow flavor of fine old Cheddar cheese you get in sandwiches and cooked dishes made with Kraft Velveeta! Digestible as milk itself. With a nutritional rating of plus, plus, plus! A delicious treat for all the family—approved by the Food Committee of the American Medical Association. Get a package from your grocer today.

KRAFT Velveeta
 The Delicious New Cheese Food

ez az ország, mert most virít a pipacs meg a szarkaláb....
 Fáy Fisher Andor.

UJSÁGOKAT

HETILAPOKAT

ALAPSZABÁLYOKAT

H A V I ÉRTESÍTŐKET

EGYELETI ÉVKÖNYVEKET

BELÉPTI JEGYET

SORSOLÁSI JEGYET

PLAKÁTOT - KÖRLEVELET

LEVÉLPAPÍRT - BORÍTÉKOT

SZÁMLA-FEJET - MEGHÍVÓT

és mindenfajta más nyomtatványt

KÖNYVEKET

JUBILEUMI ALBÜMOKAT

MULATSÁGI PROGRAMOKAT

ÜZLETI NYOMTATVÁNYOKAT

EGYLETI NYOMTATVÁNYOKAT

OLCSÓN - PONTOSAN
IZLÉSESEN - GYORSAN
 készít

LAPUNK NYOMDÁJA

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT
VAGY KÜLDJE RENDELÉSÉT
A KIADÓHIVATAL CIMÉRE

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-9222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

A TIZENKETEDIK ÓRA

A Verhovay Segély Egylet Igazgatósági gyűlése

A Verhovay Segélyegylet igazgatósági gyűlése esedékes és mi megegyeztetett tisztelettel felhívjuk az igazgatók figyelmét a konvenció egy fontos utasítására, aminek időig az Igazgatóság nem tett eleget.

Valahány gyűlésük volt idáig, mindannyiszor nyomtatékkal hívtuk fel az igazgatók figyelmét az ifjuság (nem gyermekosztály) megszervezésére, amire egyenes utasítást kaptak a konvenciótól. Értendő, de semmiképpen nem menthető az a lassu tempó, amivel ezt a kérdést idáig kezelték, de reméljük, hogy további halasztást a dolog nem fog szenvedni.

Értendő a huza-vona azért, mert a rossz viszonyok esetleg elijesztették a szükséges befektetéstől az igazgatóságot és értendő azért, mert a legutolsó gyűlések másnemű munkát adtak a számukra. De ha meg is értjük a halasztás okát, menteni azt a magunk részéről nem tudjuk. Egyenes utasítást kapott az Igazgatóság az Egylet tagságától a konvenció útján és annak végrehajtása elől nem volt semmi okuk kitérni.

Unalmas ismétlés lenne újra meg újra rámutatni arra a tényre, amit tudunk mindannyian, hogy a magyar egyleteknek sürős szükségük van az utánközlésre és ha a Verhovay Egyletnél az némileg meg is van, leginkább a sport törekvések övetkeztében — az nem ad jót az igazgatóságnak, hogy lejön a babérokra, hanem annál okozottabban teszi kötelességüké, hogy a szervezés munkáját megkezdjék. Mert éppen az a ny, hogy minden szervezés és minden külön törekvés nélkül is van szépen fejlődött az ifjusági osztály és olyan szépen csökkent a tagság átlagos életkora, bizonyoságot szolgáltat a kérdésre, aggodalomra, — vajjon lehet-e a tagokat szerezni. A Verhovay növekvő ifjusági tábora kérdésre a feleletet megadta. A rossz viszonyok dacára, a szervezés hiánya dacára, az ifjuság ama gyarapodott az utolsó kétben.

Megérti az ember azt is, hogy igazgatóság tagjai a befektetéstől húzódnak, mert félnek a ság sokszor indokolatlan krikáitól, de méntségül az sem állgathat. Aki tisztséget vállal, az felelősséget vállal és annak nincs a kritikától előre félni. Azt kell viselni. Most igazán a tizenkettedik hoz jutottunk.

A viszonyok szemelem láthatóan vannak s mindnyájan azt hiszik, hogy az új ipartörvényt a normális gazdasági életnek fel ebben az országban. Ha az egész nemzet reményességével, akkor az ifjuság példátlan nagy tömegében biztositást keresni, mert az az egy-két évben éppen ezek az elemek nem vettek utasítást, sőt ők mondtak le

az érvényben volt biztositásairól is.

Jól tudjuk, hogy az idősebb emberek nem merték a biztositást elhagyni és ha választani kellett egy-egy családban, akkor a fiatalabb családtag biztositását hagyták abba. Ugy számítva hogy ők még normális áron újra tudnak maguknak biztositást szerezni.

Ha tehát volt, vagy lesz valahol lehetőség arra, hogy céltudatos propaganda és érvelés szer vezést tagot hozzon minden egész séges és arra érdemes egylethez és biztositó társaságnak, akkor az a korszak most következik ebben az országban.

Arról nem kell bővebben beszélnünk, hogy a magyar egyletek is a tizenkettedik órát élik s most van az ideje, hogy a annyira szükséges utánpótlás biztositásuk maguknak.

Minden józan számítás azt követeli tehát, hogy a Verhovay Segélyegylet igazgatósága kövesse végre azt az egyenes utasítást amit a konvenció hagyott a számára és érvényesen fogjon hozzá hogy az ország különösen magyar származású ifjuságát meg szervezze.

Mint ahogy azonban a szabályok gondoskodtak arról, hogy a magyar ifjakkal barátságban álló más nemzetiségű fiatal emberek is megnyerhessünk az egyletnek, feltétlenül a szervezés olyan megoldását kell keresni, ami ezt a célt nem megnehezíti, de megkönnyíti.

Az angol nyelvű köt össze többi nemzetiségi csoportokkal bennünket, sürögősen gondoskodnia kell hát az igazgatóságnak hogy az ifjuságot esetleg angol nyelvű csoportokba szervezze, ami korántsem jelenti azt, hogy az Egylet magyar jellege belát ható időközön belül megszűnne. Nem célunk, nem hivatásunk és nem jogunk, hogy a részletekre nézve tanácsokat adjunk az igazgatóság számára és más nemzetiségű ifjak toborzását s annak egyetlen lehető módját csupán azért említettük meg mert egyenesen ez volt a konvenció szándéka és ilyen irányú volt az az utasítás, amit az Egylet vezetőségének meghagytak.

Reméljük, hogy a Verhovay Segélyegylet Igazgatósága tudatában van ugy a megbízatásának mint a jelen pillanat fontosságának és nem fogja tovább húzni halasztani azt a legfontosabb megbízását, ami elől nincs is joga folytonosan kitérni.

JERSEYI ELŐFIZETŐINK FIGYELMÉBE!

Dzsupsán Mihály testvérünk képviseli lapunkat Carteret, Boundbrook és Raritan vidékén és általában New Jersey állam keleti részében. Sziveskedjenek segíteni Dzsupsán Mihályt, hogy terjesszesse ezt az újságot.

ÁLTALÁNOS NYUGTALANSÁG

nyilvánult meg a múlt héten az országban, mert mindenki megérezték, hogy az ipartörvényt sabotálni akarja a nagytőke.

Megengedhetetlen kifogásokkal huzzák-halasztják a munkabérek tisztességes emelését, a munkaidő korlátozását, hogy közben éjjel-nappal dolgozva, olcsón előállított portékával rakhassák meg a raktáraikat, amit aztán jóval drágábban fognak eladni.

Annnyira mentek a merészségben, hogy már itt-ott az ipartörvény felfüggesztésére biztatták a kormányt, azzal az ötlettel, hogy azt előbb csak "egy-két nagyiparon" kellene kipróbálni. És hogy a többi iparágak lassanként önként követnék a nagyiparok példáját.

Természetes, hogy az általános béremelés és munkaidő korlátozás csak egységes eljárással sikerülhet, ezt a becsutást és szemérmelment ötletet tehát csak azért vetették fel, hogy az ipartörvényt előre megbuktassák.

Olyan nyilvánvaló lett a múlt héten, hogy a nagytőke szándékosan állja útját az új rendnek, hogy a huza-vonát már a tőkés újságok is képtelenek voltak mentesíteni és magyarázni.

A KORMÁNY IJEDTEN

számolt azzal a lehetőséggel, hogy ez a gáncsvetés az egész ipari fellendülést elbuktatja s több ízben érvényes figyelmeztetésben részesítette a nagytőkét, hogy siessen.

Az ipartörvény cárijának az ügyésze kemény szavakban mondta meg New Yorkban a tőkének, hogy "az éhes milliók még egy utolsó chance-et adtak a tőkének" és amennyiben a termelés és az elosztást sürögősen rendbe nem hozzák, kiveszik a kezükből a hatalmat.

Az elnök nem titkolta, hogy ha szükség lesz rá, akkor az iparrendély megvonásával fogja sújtani azokat az iparágakat és iparvállalatokat, amelyek sürögősen nem nyújtanak be ajánlatot az új rendre.

Az igazságügyminiszter utján arra figyelmeztette az elnök a nagytőkét, hogy a profiteeringet szintén nem fogják elnézni és amennyiben a jelenleg olcsón termelt áru árát illetéktelenül drágítják, a Sherman törvény alapján minden cég ellen eljárhatnak.

Hogy a kormány ismételt sürögősen, figyelmeztetésének és a közhangulat nyomásának meny nyi lesz az eredménye, azt a hét folyamán már látnunk kell.

NEM JELENT SOKAT

hogy a szövőipar ajánlatát jóváhagyják a héten és hogy ezzel ténylegesen megkezdődik legalább egy iparágban az új deal.

Az a kérdés, hogy mi lesz az acéliparban, a széniparban és az autópárban. Nem csak azért, mert ez a három iparág a munkások felét foglalkoztatja az országban, hanem különösen azért, mert ezeknél az iparágaknál látjuk majd meg, hogy a kormány milyen eréllyel fogja végrehajtani a törvényt.

Már a múlt héten említetttem, hogy a munkások szervezkedését éppen ebben a három legfontosabb iparágban el akarják gáncsolni s hogy lázas sietséggel kompánia nyitásokat csinálnak. Ami közönséges szélhámosság és ami a legszemérmelmentesebb kiájtása az ipartörvény szándékainak.

Johnson generális ismételt "megnyugtatta" a puhaszénipart, hogy a kormány nem fogja a szervezkedést a munkások közt sürgetni és éppen ez a "megnyugtató" az, ami nyugtalan-ságban tartja a munkásságot.

Mert ha az acéltruszt, az autó-

ipar és szénbányák továbbra is jobbbágyásban tartják a munkásságot, akkor a felemelt munkabérek múlt jellegű dolgok lesznek az országban és az első depresszió árát megint a munkás bőréből fogják kivágni.

A PUHASZÉNBARÓK EGYEZKEDNEK

a munkás-szervezetek korrupció vezetőivel és inkább hajlandók félíg-meddig tisztességes munkabérekért fizetni, csak a szervezés gyors lebonyolításáról mondanak le a "vezérek".

Hajlandók a munkáminiszter által előirányzott ötven cent minimális munkabért megadni, sőt ma már a négy dolláros nap-számnak hat órára való megadásáról is beszélnek, csak a szervezettől szabadítsák meg őket.

Lewis, az United Mine Workers korrupció elnöke állandóan ilyen értelemben tárgyalt a bányabárokkal a múlt héten és nem lehetetlen, hogy titkos pak- tument kötnék a bányászok rovására a következő napokban.

Természetes, hogy ez csak az American Federation of Labor beleegyezésével történhetik, ami azt jelenti, hogy a szervezetek szervezete hasonló ígéretet tenne titokban a nehéz iparban és az autópárban.

Pittsburgh vidékén a nehéz iparban is kompánia szervezete- ket csináltak, míg az autópárban még erre sem hajlandók.

Az American Federation of Labor nyitott ugyan Detroitban egy irodát, hogy az autómunkásokat szervezze, de azért titokban ígéreteket tehetnek az autómágnásoknak — mint a bányász- cáj, — hogy a szervezettel nem fognak "sietni".

A HÉTEN ÉRVÉNYBE LÉPETT

a 30 centes fogyasztási adó, amit a buza után fogunk ezentul fizetni s amiből a farmernek számára a buza-bónust fogják rendezni.

Természetesen a 30 cent és a buza árának az emelkedése a kenyér és a liszt árát lényegesen fel fogják emelni, de a kormány ismételtlen figyelmeztette a pékeket, hogy ne éljenek vissza a helyzettel.

Ujra figyelmeztették a pék- part, hogy mikor a buza leasett másfél dollárról egy fél dollárra, a pékek a kenyér árát nem akarták levágni, mert kimutatták, hogy a buza árának nagyon kevés köze van a kenyérhez.

A földművelési miniszter fenyegető magatartásának meg lett itt-ott a kellő hatása, mert a kenyér árát nem emelték többel, mint amennyi megengedhető az új viszonyok közt.

Ha ugyanilyen eréllyel fogják útját vágni, hogy a többi élel- miszer és iparcikk árát ne emeljék az égig, akkor talán végre elkezdnek a viszonyok igazán javulni.

Természetesen minden árucikk drágább lesz, ha a munkabérek általában emelni fogják az országban, ha a kormány erélye gondoskodni tudna róla, hogy az árak emelkedése ne hagyja maga után a napszámost.

A BUZA-BÓNUS FEJÉBEN

a földművelési kötelesek lesznek a következő évben és 1935-ben a buza alá vett föld mennyiségét huszonöt százalékkal le- vágnak.

Az ideai rossz termés és a termelés további csökkentése gondoskodni róla, hogy ne legyen tulságos sok buza a piacon és azontul nem kellene annak árát mesterségesen megszabni.

Ha a világ többi nagy buza- termelő államai tényleg megcsinálják a most tervezett nemzetközi szerződést és a buza-ter-

melést mindenfelé korlátozzák és csökkentik, akkor a legújabb gazdasági világhírűdés el lesz egy pár éven belül intézve.

A múlt héten közel hat millió akernyi gyapotot szántottak alá a farmernek és a kormány azt hiszi, hogy július 12-re még négy millió akernyi termést fognak elpusztítani.

Bár pillanatnyilag szükség volt erre az intézkedésre, hogy a lehetetlen helyzetből kivezető utat találjon a kormányunk, magában véve ez az eljárás olyan ostoba- ság és olyan égbekiáltó pazarlás, ami a kapitalista rendszer teljes csődjét jelenti.

A gyapotot alászántják, hogy a termelők profitját biztosítsák. Közben embermilliók rongyosan járnak a világon, mert nem tudják a gyapotot megvenni.

Nyilvánvaló tehát, hogy a profit érdekében folytatott termelési rendszer hibás és bűnös és hogy azzal szakítani kell a világnak.

A GYAPOT TERMELEST

egy 25 százalékkal akarják szintén levágni és a termelők körülbelül négy cent bónust fognak kapni minden font gyapotra, a mit különböző bonyodalmak számításokkal és bonyodalmak módon utalnak ki nekik.

Ha a gyapot a jelenlegi árat megtartja, akkor bónusszal együtt majdnem 13 cent jut fon- tonként a farmernek, ami mellett egész szépen lehet azt termelni.

Remélnünk kell azonban, hogy a helyes elosztásra jobb és egészségesebb módot fognak hamarosan találni s nem fogják évről- évre korlátozni azt a termelést, amire szüksége lenne fokozott mértékben a világnak.

Talán ezen a héten, talán a jövő héten fogják a sertés-tenyésztők javára a bónust megszabni, mert kétségtelen, hogy a farm-törvény értelmében arra nekik is joguk van.

A tejtermelést eddig korlátozni nem próbálták és talán nem is fogják azt megtenni és a termelőkön inkább a tejárak megszabásával igyekeznek segíteni. A tej árát az ország legtöbb államában már a múlt hetekben, sok helyen a múlt héten emelték.

A KÖZMUNKÁKRA VONATKOZÓ

törvény végrehajtásával a liberális belügyminiszter, Ickes- t bízza meg az elnök, ami azt jelenti, hogy gondoskodva lesz tisz- tességesen a közmunkákban dolgozó munkásokról.

A belügyminiszter osztja fel azt az ezerháromszáz millió dol- lárt, amit egyenesen költ el a szövetség és szabja meg, hogy a kétezer millió dollárt hová adják kölcsön az egyes államok, megyék és városok számára.

Sajnálatos bizonyos szempont- ból, hogy ebből az összegből több mint háromszáz millió dol- lárt a navybe fognak beőlni, mert fegyverkezésére igazán sem mi szükség a világon. Tekintve azonban, hogy Japán a navy egyezményt máris felmondta, ezért a fegyverkezésért nem le- het elítélni Washington.

A kölcsönre szánt kétezer mil- lió dollár nagy részét arra fog- ják fordítani, hogy nagy váro- sokban az egészségtelen munkás negyedeket újra építsék és válo- színú, hogy még ebben az évben nagyszabású építkezéseket indítanak meg New Yorkban, Clevelandban, Chicagóban és Detroitban, amik nagyon képes eredményekkel járhatnak. Mert ezek a városok jelenleg is "tul- vannak építve."

NAGYON LASSAN KEZDI

meg a működését a Home Loan Bank, de valószínű, hogy

további négy hét alatt annak fiókja mindenfelé megnyílik.

A késedelmes munka nem je- lent-senkire nézve szerencsétlen- séget, mert időközben a mort- gage-ok miatt sehol senkit nem bántanak az országban és pusztán arról van szó, hogy azokat valamivel később fogják ren- dezni.

A Home Loan Bankoknak nemcsak az a céljuk, hogy köl- csönöket adjanak a földokló adósnak, hanem az is, hogy a mortgage-tulajdonosokkal ki- egyezve, a mortgage-ok összegét némiképpen levágják.

Bár a dollár értéke egyre esik az országban, az még ma is sok- kal magasabb, mint amikor a mortgage-ok összegét az adó- sok megkapták. Jogos és méltá- nyos tehát sok esetben, hogy a tartozások összegét az új visz- nyoknak megfelelően levágják.

Nem késik ezt megtenni az iparvállalatok és kereskedelmi vállalatok nagy tömege s ugyan- erre az enyhülésre joga van min- den kis embernek, akinek a föld- birtokát, vagy a házat terhel- tulságosan nagy adósság.

A LONDONI KONFERENCIA

másodrendű fontosságu lett ránk nézve, mióta Roosevelt olyan erőlyesen tudatta a világ- gal, hogy a dollár értékét a bel- viszonyoknak megfelelően fogja megszabni.

Franciaország és szövetség- sei a konferenciát talán a héten otthagyták, és bár a többi álla- mok képviselői tovább is ott lesz- nek Londonban, lényeges dolgok ott hamarosan nem fognak tör- ténni.

Az arany-valetán álló orszá- gok, francia vezetés mellett, há- borut üzentek a fontnak és a dol- lárnak, s ezzel a két nagy angol- szász államot nagy közelségbe hozták egymással.

Anglia — leginkább Canada és a többi gyarmatok nyomására — kénytelen volt sorsát a Roose- velt programhoz kötni s az euró- pai kontinenssel jóformán szaki- tott.

Hogy lesz-e és milyen ered- ménye lesz a konferenciának, az többé nem izgatja ezt az orszá- g.

(Folytatás az 5-ik oldalon)

7 nap alatt MAGYARORSZÁGBA A VILÁG LEGGYORSABB HAJÓIN

BREMEN • EUROPA

Külön Lloyd gyorsvonat indul a bremeni kikötőből, közvetlen a hajó mellől, amely a legkényelmesebb utazást biztosítja Budapestig.

Vagy utazzák a népszerű COLUMBUS express hajón

Információért forduljon a helyi ügynökhöz, vagy

NORTH GERMAN LLOYD

1215 Washington Blvd., Detroit, Mich.

Rendkívüli ajánlat

Clevelandi házra

ü. zletre, vagy Cleveland környéki farmra

BECSERÉLJÜK

azokat a telkeket, amelyeket magyar bányászok, gyármunkások vásároltak évekket ezelőtt Allianceben, Youngstownban, Nilesben, Warrenben, Newton Fallsban, Girardban, New Mac Donaldon és egyéb hasonló telepeken.

TELJES ÉRTÉKET

kapnak a lot tulajdonosok birtokukért Cleveland város egyik legrégibb real estateben jártas ügynöksége teszi ezt az ajánlatot. Lépjen haladéktalanul érintkezésbe a

NEW DEAL

REALTY COMPANY-val

2927 LORAIN AVE

CLEVELAND, OHIO

A cégnek PAPP SÁNDOR a vezetője, a rokonszenves és közismert Papp Miklós magyar ügyvéd és békebíró testvérbátyja. IRHAT MAGYARUL.

HETISZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

got, mert Roosevelt programja elég világosan megmutatta, hogy a belföldi munkaprogramot nem fogják alá vetni semmiféle külpolitikai érdekeknek.

A GAZDASÁGI HELYZET

Állandó javulását észlelhettük az országban a múlt héten, de ma már a kormány is belátja, hogy ezért meg fogunk hamarosan fizetni.

A gyárak azért dolgoznak, a kereskedők azért vásárolnak, hogy kihasználják az ipartörvény végrehajtása előtti időket és olcsó áron rakják meg magukat portékával, amit aztán sokkal drágábban eladnak.

Félnünk kell hát, hogy a munkabérek általános és egységes emelése után a munka megcsökken s hogy augusztus vagy szeptember hónapban visszaesés lesz a termelésben, amit újra meg fogunk alaposan érezni.

Mindenki azt hiszi azonban, hogy a visszaesés nem lesz tartós, különösen ha a kormány kelendő eréllyel fogja az ipartörvény mielőbbi végrehajtását sürgetni.

Az áremelkedéstől való félelem a magánosokat is bevásárlásra sokra ösztökélte és mert ma mindenki le van rogyolva, a bevásárlás akkor is tart majd, mikor a munkabérek emelése következtében az árakat még jobban fel fogják emelni.

Ha az értékek emelése újabb bank-nyitásokkal jár és az or-

szág hozzájut a lefagyott milliárdok egy részéhez, az a bevásárlásokat, tehát a termelést szintén lényegesen fokozza.

A VASUTAK NEMCSAK

emelkedő forgalmat, de itt-ott már profitot is mutatnak. A New York Central hosszú idő óta az utolsó negyedévében hasznót mutatott ki veszteség helyett és azt hiszik, hogy erre több vasut lesz képes a következő hetekben.

A rakott kocsik száma ismét alaposan emelkedett a múlt héten és a vasúttársaságok acélrendelésekre gondolnak.

A nehéz ipar is emelkedő üzem tartott a múlt héten és általános örömet keltett, hogy az acéltruszt harmincnyolc millió ton acélra kapott rendelést Braziliától.

Mint ahogy azonban az autópárbán kétségtelenül hanyatlás esedékes a következő hónapban, attól félnek, hogy azt a nehéz ipar is meg fogja bizonyos mértékben érezni.

Az autópárbán minden félelem dacára emelkedő üzem mutatott a múlt hónapban és a termelt kocsikat — eladták. Biznak benne, hogy júliusban még nem fog a termelés és a fogyasztás csökkenni, de félnek tőle, hogy augusztusban mindkettő bekövetkezik.

A LUMBER-IPAR

fellendült, az építkezés szintén indul itt-ott és a kisebb iparágak szintén kisebb-nagyobb fellendülést mutatnak.

Természetes, hogy a fellendülő iparágakban emelkedő árak vannak s különösen szenzációsan emelkedett a papír ára a múlt héten.

Az általános áremelkedések egyelőre nagy terheket raknak a munkásokra és a munkáltatókra, akik minden vonalon érzik már, hogy a megélhetés megdrágult.

Több városban a welfare-segélyt emelték, a többiben hamarosan szükség lesz rá, hogy ezt megtegyék. Nagyobb nehézségekbe nem ütközik a dolog, mert ezzel szemben az ellátott családok száma erősen csökken.

Detroitban a segélyt 15 százalékkal emelték, Clevelandban nemcsak a drágulásnak megfelelően, de azonkívül is emelni akarják a segélyösszeget s e pillanatban csak az ország legnagyobb városában, New Yorkban aggodnak a segélyezés ügye miatt.

New York városnak a hétszáz-tízezer segélyezett család számára nincs pénze, a bankárok továbbá kölcsönt nem adnak s ha az állam törvényhozása vagy a szövetség hamarosan segíteni nem fognak, akkor New York nincstelenül két héten belül meglesznek fosztva a segélytől.

AZ ORSZÁG MINDEN

résében, de különösen a keleti államokban egyre több kisebb-nagyobb sztrájk jelzi, hogy az ipartörvényre és a munkabérek intézményes emelésére mennyire szükség van.

A különböző varrodák, a harisnya-gyárak, a nyakkendő-ipar, a sapka-ipar olyan komiszul fizetnek, hogy a munkások képtelenek az új intézkedéseket bevétni s kénytelenek sztrájkolni.

Philadelphában, Allentownban, néhány New England városban úgy bánnak ezekkel a sztrájkokkal és sztrájkokkal, mintha március negyediké óta semmi nem történt volna az országban s ezzel mutatják meg a tökések és a hatósági közegek, hogy csak bittel lehet velük beszélni.

Nem lehet viszont azt sem leghatározottabban, hogy itt-ott a sztrájkokért azok a szélsőséges elemek a felelősek, amelyek félnek az új

ipartörvénytől, mert azt hiszik, hogy az a munkások nyugalma és elégedettsége hozza magával.

SULYOS SZERENCSETLENSÉG

az egész országra nézve, hogy az új deal bizonyos iparágakra nézve elkésett.

A zöldség-termelők sem bőszenben nem fognak részesülni, sem a termékeikért rendes árat nem kapnak, mert ha a munkások később fognak is valamivel többet keresni, ebben a pillanatban zöldséget kellő mennyiségben vásárolni nem tudnak.

Ugyanez áll a gyümölcs-termelőkre is, bár a gyümölcset a fogyasztók később nagy árat fognak fizetni.

A Csendes tenger melléki (Californián, Oregon, Washington) kannázó gyárak elhatározták, hogy azt a legmagasabb munkabért fogják fizetni, amit csak valaha adtak már a munkások és bizonyos, hogy ennek a költségeit a kannázott gyümölcs árán meg fogják látni.

Még szerencsétlenebbek az északnyugati államok farmerjai, akiknek a vetését a szárazság teljesen tönkretette s Minnesota nyugati részében, a két Dakotában, valamint Montana keleti és Nebraska észak részében aratni nem fognak ebben az esztendőben.

A korai szárazság különösen North Dakotában a sáskát idő előtt elhozta és amit a szárazság ki nem égetett, azzal a sáskák vegtettek.

OTTO KAHN BANKÁR

washingtoni kihallgatása ugyan azokat a csinos szokásokat ismertetette az országgal, amit megismertünk már egyszer a Mr. Morgan előadásából.

Az adóikat a nagykapitalista bankárok egyszerűen letagadták, mert a törvény kijátszásával a részvényeiket mind sikerült "vesztéssel" iratni másokra.

Harrimant, a csalo bankárt, a ki a bank pénzét elcsikasztotta s annak könyveit meghamisította, egyszerűen bolondnak nyilvánították, mert egy Harrimant megsemmisíthet ebben az országban. Minthogy Mitchell, a másik notórius adócsaló felmentette az esküdtszék, nyilvánvaló, hogy a régi bűnökért felelősségre senkit nem vonnak.

A többi gangsternek, akik nem bankigazgatói börtönökben, hanem speak-easyk-ban, gambling házakban és más racketekben operálnak, szintén új dealt kapnak a kormánytól, mert az igazságügyi minisztérium teljes rendőrséget mozgósítják, hogy megtisztítsák tőlük az országot.

A bankár-racketeereknek a rablást szabadságot csak enyhén korlátozzák az új törvények.

ÉRDEKES KOMMUNISTA

kísérletet kezdett husz new yorki zsidó család Michigan államban, ahol tízezer akér földet vettek és azon a gazdálkodást megkezdtek.

Bár jelenleg Chesanting-ben, az új telepen csak husz család van, még legalább százötven családot érkezik később hozzájuk s az a tervük, hogy állandóan közösen fognak gazdálkodni és egy kommunista telepet csinálnak a földjükön.

Minden család ötszáz dollárral járult a közös tőkéhez s a lakosság legnagyobb része földműveléssel foglalkozni, de orvosokat, fogorvosokat és iparosokat is meghívna maguk közé a telepre.

Azok az öregedő magyarok, akik évek óta a megtakarított pénzcskájukat ették és akikre nem igen vár munka az új deal-ban, figyelemmel kísérhetik, hogy sikeres lesz-e az kísérlet

és ha nem is kommunista alap, de hasonló nyomokon még mindig szerezhetnek valami biztonságot maguknak a jövőben.

ÁLTALÁNOS ELISMERÉST

vált ki az országban, hogy az erdőmunkások teljes hadserege be van sorozva és mindenütt hozzá láttak a munkához.

Talán nem fog ez a hadsereg annyi anyagi értéket produkálni, amennyibe belekerül az országban, de kétségtelen, hogy egy negyedmillió fiatal suhancot rászoktatnak a rendre és a munkára s közben jó élelemmel látják el őket.

Most már mindenki tudja, hogy nem katonai kiképzést adnak a fiuknak s ez nyugtatta meg voltaképpen igazán az országot, mert sok helyen attól féltek, hogy itt álruhában katonákat soroznak.

A behívott legények két-három hétig katonai vezényszavak mellett testgyakorlatokat, hogy hozzá szokjanak a mozgáshoz és a munkához, de magukban a munkatáborokban nyoma sincs ilyesminek. Ott egyszerűen napi nyolc órát dolgoznak s nem erőltetik meg magukat a munkában.

Az egyik new yorki kampenben, a Preston táborban villongás volt a négerék és fehérek közt, mire harmincegy néger fiút, a saját kérésükre, hazaküldtek New Yorkba.

EURÓPÁBAN NEM KIS

elkeseredést hozott a londoni kudarc, mert a kontinensen úgy érzik, hogy London csődjé Angliát elszakította az európai államoktól.

A konferenciától most már semmit nem várnak, sőt azt hiszik, hogy elkeseredett gazdasági és pénzügyi háború esedékes az európai aranyvalutás-államok és az angolzás csoport között.

Csak a keleti államok nyertek Londontól némi eredményt, mert ott ütötték nyélbe a Sovjettal azt a szerződést, amely kölcsönös semlegességet biztosít egy orosz országnak, mint a vele határos összes államoknak.

Különösen örülnek Romániában a dolognak, mert ezzel Besszarabiá sorsa véglegesen el van intézve és orosz támadástól többé nem kell tartaniuk.

Lengyelország is úgy érzi, hogy ezzel ellensúlyozták a "Négy Hatálmak" szerződését és most két nagy csoportja van Európának. A Négy Hatálmak és azok az államok, amelyek új barátságra léptek a Sovjettal.

A GAZDASÁGI VISZONYOK

nem javultak Európában az utolsó hetekben, sőt a londoni fiasco mintha rosszabb viszonyokat hozott volna minden államra.

Hitlerék ugyan azt állítják, hogy mióta az uralmat átvették, azóta egy millióval kevesebb munkátlan van az országban, de semleges újságírók ezt tagadják.

Szerintük a kormány sok száz ezer embertől a segélyt egyszerűen megvonta, sok embert kénytelen munkára soroztak s ezért mutat a statisztika kevesebb munkátlan embert az országban.

Külpolitikai mezőkben Hitlerék eddig nem valami sok győzelmet arattak, de annál eredményesebb győzelmeket tudnak felmutatni a német zsidók ellen vívott dicső harcukban.

Most a háborút, a békét, az összeomlást mind a zsidók terhére s legújabbban azzal a tervvel foglalkoznak, hogy — magtalanítják a zsidókat.

Egyébként a múlt héten a katolikus pártot is feloszlatták s többé nincs más politikai párt, csak a Hitler párt az országban. A kormány sokkal jobban szeretett a saját hatalmát megalapozni, minthogy kényeret próbált volna adni az éhes német munkásoknak.

AUSTRIÁBAN EZER

hitleristát elzártak s a miniszterelnök azzal fenyegetőzik,

hogy ha szükséges lesz, újabb ezrek fogják az elfogottakat az internáló táborokba követni.

Csehszágban nagy konsternációt keltett Hlinka újabb mozgalmak, aki ismét a szlávok, illetve a tótok autonómiáját követeli az államtól.

Szerbiát nagyon nyugtalanítja az oroszokkal való új szerződés, mert úgy érzik, hogy ez bizonyos védelmet nyújt nekik a fenyegető olasz veszedelem ellen.

Finnországban a választásokon a szocialisták győztek, ami azt mutatja, hogy egész Európa nem esett reakciós túlzásba.

Spanyolországban közefedés történt az állam és az egyház között és azt hiszik, hogy az új törvények békés végrehajtását akadályozni egyik oldalon sem fogják.

A Vatikán a Hitler kormányral is szerződést kötött, amelynek értelmében a katolikus politikai organizációk megszűnnek, de magukat a katolikusokat és azok vallásos társulatait üldözni semmiképpen nem fogják.

A BUZATERMŐ ÁLLAMOK

ezuttal a politikán kívül a kenyérrel is el vannak foglalva és reménykedve várják, hogy sikerül-e a nemzetközi egyezség, amely az újabb kontinensen korlátozná a termést.

Örömmel veszik tudomásul, hogy nálunk a buzatermés csökkent, de ennek nem sok hatása lesz a világpiacra, ha Kanada, Argentína és Auszália nem követik a példát.

Lengyelország és a Duna államok azt szeretnék, ha az európai piacot egy-két évre átengednék az európai államoknak, hogy megszabaduljanak a felhalmozott búzától.

Oroszország jó termés kilátásait jelenti, hogy ebben az évben a Sovjet ismét exportálni fogja a termés egy részét, hogy a külföldön bevásárlásait fizetni tudja.

Ha a Roosevelt ajánlatát nem fogadják el és nem gondoskodnak minden államban nagyszabású munkák kezdeményezéséről, akkor Európának nincs mit remélni gazdasági téren a közel jövőben.

LATIN-AMERIKÁBAN

csendesség volt a múlt héten, A Chaco fronton a bolíviai hadsereg nagyobb vereséget szenvedett, ez azonban a háború végét nem jelenti, mert a Wall Street (amely Bolíviát háborúba küldte) el tud egy két vereséget viselni.

A béke-igyekezetek most végleg csődöt mondtak és nem hiszik, hogy hamarosan békét lehet a Standard Oil és a Dutch Shell között csinálni.

A többi latin-amerikai államban nyugalom volt a múlt héten s így észrevette az egész világ, hogy Chile milyen hatást tett a radikális uralom és a félig szocialista rendszer mellett.

CUBÁBAN KÖVETÜNK

szorgalmazza a békét és kísérletei eredménnyel bíznak. Tárgyalásai folyamán nyilvánvaló lett, hogy sem a diktátor, sem a forradalmárok nem akarják ösztönözni a békét és hogy azt csak washingtoni nyomásra fogják megkötöni.

Mindkét tábor személyi előnyöket keres a villongásokban és a követünk békekötvetése leginkább azért nem tetszik, mert mindkét párt részéről el akarja a személyes érdekeket távolítani a béke útjából.

A TÁVOL-KELETEN

csendesség volt a múlt héten. Japán konszolidálja az elfoglalt területeket s közben összekapott a Sovjettal. Komoly következménye azonban nem lesz a esetepaténak.

KÉT ÚJ NAPILAPOT

kap egyszerre Amerika magyarsága. Fodor Gyula, a Detroitban megjelenő Magyar Hir-

SZENT ERZSÉBET MAGYAR ÁRVAHÁZ

A SZENT ERZSÉBET ÁRVAHÁZ ÉS AGGMENHÁZ ELSŐ ESZTENDEJÉRŐL

Bevételek

A Szt. Erzsébet Ingyen Konyha 1931—32 pénztári feleslege, alapító adomány	\$ 200.00
Főt. Raile Jakab, Jézus-társasági Missiók atya gyűjtése, 1930-32	1224.73
Egyéni adományok Detroitból és Michigan államokból	668.31
Egyéni adományok más államokból	321.55
Egyletek adom. Detroitból és Michigan államokból	244.00
Tulipánkert katolikus Árvaházi Szövetség detritói csoportja	160.00
Egyletek adom. más államokból	597.65
Tulipánkert katolikus Árvaházi Szövetség pittsburghi csoportja	280.00
Kölcsönök	1009.76
Vegyes bevételek	350.73
Detroiti Árvaházi piknik 1932 szeptember	411.47
Összesen	\$5468.20

Kiadások

Árvaházi épületre első fizetés	\$2500.00
Aggmenházi farmra első fizetés	800.00
Havi törlesztés az árvaházi épületre	300.00
Árvaházi épületnek lakóházból való átalakítása	444.96

lapot beszüntette s helyébe a Magyar Napilapot indította meg a héten.

Egy másik középnyugati magyar csoport hetek óta tárgyal Clevelandi, detritói és chicagói nyomdákkal, mert ezen városok valamelyikében hamarosan szintén napilapot fognak kiadni.

Régen megirtuk ebben az újságban, hogy a nemzeti körkörös bíró napilapok előbb-utóbb összetörnek és megszűnnek, mert akik az eseményeket magyarul kénytelenek olvasni, azok sem akarnak napokig várni a hírekre.

A New Yorkban megjelenő Magyar Újság és a fentemlített két kísérlet igazolták, tavalyi jóslatainkat s reméljük, hogy sikerül valamennyi próbálkozás.

Két régi napilapunk átszuszott idegen kezre és kívánatos lenne, ha helyükbe Amerika magyar ságát magyar tulajdonban megjelenő napilapok szolgálnák.

Árvaház berendezése	177.96
Törlesztés a kölcsönökbe, kamat	135.16
Beruházás a farmon	54.94
Telekügynöki és ügyvédi szolgáltatás	86.00
Irodai kiadások	47.75
Posta	132.88
Kiadás mulatságokra	62.13
Árvaházi automobil és license	72.00
Gazolin és javítások	207.32
Nyomda költségek	41.75
Épületbiztosítás	21.00
Gáz, villany és víz	37.80
Élelmezés és ruha	131.55
Tisztelendő Nővérek fizetése	80.00
Szén	41.00
Beküldött, de be nem váltható checkek	15.00
Vegyes kiadások	59.57
Összesen	\$5448.77
Összbevétel	\$5468.20
Készpénz maradvány	19.43

Fizetetlen számlák

First National Bank, Detroit, Mich. váltó 275.00 dollár. Kezes Joseph Trimai. Commonwealth Commercial State Bank, Detroit, Mich. váltó 600.00. Árvaházi épület átalakításának fennmaradt adósságai 462.70. Tartozás a berendezésre 607.74. Vegyes apróbb tartozások 104.76.

Az Árvaház vételára 7000 dollár volt. Havi törlesztés 50 dollár. Az aggmenházi farm 29 acres, Carleton, Mich. vételára 3000 dollár volt. Törlesztés fél-évenként 100 dollár. A Szent Erzsébet Magyar Árvaház a Detroiti, Mich. Kath. Megyei püspök ur engedélyével létesült és 8-excellenciájának védnöksége alatt áll. Az Árvaházat az Isteni Szeretet Leányainak nevezett szerzetesrendnek két Tiszt. Nővére vezeti. 14 árva áll gondozásunk alatt. 10 leány és 4 fiu gyermek. Ohióból 4, Pennsylvániából 4, Floridából 2, Michiganból 5.

Msgr. Dr. Nagy Dezső prelátnak-plébánsnak árvaházi igazgató.

Dr. Toóth Jenő árvaházi titkár.

THE HARBOR STATE BANK

ALAPITVA: 1867

KISS EMIL

FOURTH AVE. at E. ST. NEW YORK

Betétekre kamatot fizetünk

PÉNZKÜLDÉS

POSTÁN, SÜRGŐNYVEL

HAJÓJEGYEK

HAZI HÍRKEZŐK

Magyarországba

HAMBURGON AT

Ingást csökkentő készlettel ellátott hajóink kényelmes utazást biztosítanak az év bármely szakában

NEW YORKBÓL BUDAPESTIG ÉS VISSZA 3-IK OSZTÁLYON \$166

Rendszeres heti járatok. Közvetlen és gyors vasúti összeköttetés Hamburgból. Felvilágosítást nyújt a helyi újságok vagy

HAMBURG-AMERICAN LINE

1223 Washington Blvd. Detroit, Mich.

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

EZ A HATALMAS PÉNZINTÉZET 66 ÉV ÓTA SZOLGÁLJA BECSÜLETTEL ÜGYFELEI ÉRDEKEIT.

Érezze magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjai egyikében. Külföldi osztálya teljes felelősséggel mellett utal át pénzt a világ bármely részébe.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA. HAZAI PERES. ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ ELINTÉZÉSE.

CSANÁDY PÉTER

Külföldi Osztályvezető.

KITÜNŐ ALKALOM FARMVÉTELRE

80 akeros farm Oakland Countyban Michiganban, aszfalt út mellett, eladó. Jó ház, kitűnő istálló, első-rangú termőföld. Olcsó ár és jó fizetési feltételek.

80 akeros farm Oakland Countyban jó épületekkel, olcsó és jó fizetési feltételekkel eladó.

80 akeros farm, jó termőföld, jó épületekkel, nagyon olcsón és nagyon jó fizetési feltétellel eladó.

THE STATE SAVINGS BANK

South Lyon, Mich.

ELADÓ

Kitűnő farm, 57 akér, 17 akér erdővel. Jó ház és istálló, köveztetett út mentén, közel egy kis tóhoz. Ideális hely farmmunkának, három mértőldre Gaylord városától. Az ára még csak rövid ideig \$2000.00.

Farm, 80 akér, nagy istálló, kis ház, jó talaj és kitűnő utak. 8 mértőldre Gaylord-tól, Rándmíkvillára \$1200.00. Azonkívül csak más farm olcsón. Vegyen direkt a tulajdonostól.

Gaylord State Savings Bank

Gaylord, Michigan

ELADÓ FARMOK

Egy 180 akeros farm, Greenville, Ill.-től délre 4 mértőldre. Alkalmas tejgazdaságra. Épületekkel, 2 istállóval, villam pumpa, silo és melléképületek.

Egy 180 akeros farm, Collinsville, Ill.-től északra, 4 mértőldre. St. Louis, Mo.-tól, Nagy lakóház és istálló. Alkalmas tejgazdaságra vagy általános gazdaságra.

GUST. HOLZWEG, Collinsville, Ill.

ELADÓ

Kitűnő föld, Michigan felső részében, kétségkívül, vagy részletek. Kitűnő tejtermelői körülmények. Termelői és gyümölcsösök. Azonkívül van egy néhány farmmunka épületekkel, s vannak farmmunka részben felszerelt épületekkel. Mind nagyon olcsó és kedvezményes törlesztés. Irjon felvilágosításért.

HAMAR LAND & LUMBER CO., Ltd., Chassell, Houghton County, Michigan

FARMOK ÉS NAGYSZERŰ FÖLDEK

eladók. Könnnyű törlesztés, hosszú terminusra. Vannak 40-től 320 akeros farmjaink. Kitűnő termőföld. Jó épületek. Nagyszerű víz. Árunk 15 dollártól 40 dollárig akronként. Van kétezer akér finom legelőnk és erdőnk, öt dollártól 15 dollárig akronként. Minden földünk jó úton és vasút közelében van. Irjon bővebb felvilágosításért

First National Bank

SAULT STE. MARIE, MICH.

A FOCADÁS

Két Arany Tollu Jómadar

Amerikai Magyar Regény

Irt: Szentimrei Mártha

(Folytatás.)

— Ugyan! És ön negyedszázad múltán emlékszik rá? — szaladt ki Morton száján a hangjában volt egy árnyalatnyi kétkedés, amit Mr. Wood kiértett belőle, mert ő meg egy árnyalatnyi sértődöttséggel felelt:

— New York legelőkelőbb bankemberei megmondhatják önnek, hogy nekem tüneményes emlékezőtehetségem van, melynek számtalan esetben hasznát vették, — sőt a nyomozó hatóságok is felvilágosításaim segítségével bogozták ki némely sikkasztási ügyet. Mert én még a bankjegyek számaira is emlékszem. Egyébként csak szíveségből jöttem el s ha kétkedik... good bye!

Mr. Wood kalapja után nyult. Kétkedésről szó sincs! — mentegetőzött Morton. — Csak nagyon meglepődtem! Az ember hall néha rendkívüli képességekről, de annál ritkábban találkozik velük.

Néhány sikerült bókkal kiengesztelte Mr. Woodot, aki igazat mondott s önzetlenül fáradt el hozzá, csupán azért, mert szeretett, ha újságírók néha a nagyközönséget tájékoztatták tüneményes emlékezőtehetségéről.

(Ennyi kis húság igazán nem vétek s ez a formája nem is olyan nevelés, mint mikor Mr. Woodhoz hasonló korú férfiak szemlélnek kalandjaikkal dicsekszenek.)

Mr. Wood nem tudta, mily szép cselekedetet vitt véghez ezuttal: egy becsületet mentett meg. Annak a magyar lánynak a becsületét, akit ő nem ismert. Mert ha ő ötven darab tizezerdollárt fizetett 1907-ben Mrs. Morton kezéhez, úgy a turnér nem is tartalmazott többet. Világos, mint a nap! Mégis ez az igazság olyan nehezen derengett Morton fejében, mint ködös télen a virradat. Természetesen azzal, hogy nehéz felfogású, nem lehet egy kitűnő újságíró gyanúsítani! Nem! Csak általános emberi vonás, hogy a rosszat azonnal feltételezzük bárkiről — ahhoz már kétségbenvonhatatlan bizonyítékokra van szükségünk, hogy a szépet s a jót elhiggyük.

— Ilyen buta csak egy hunky-lány lehet... s ezt a leányt nem néztem butának. Ha mégis az, meg kell jutalmaznom, ne mondja senkinek, hogy komisz ember vagyok!

Végeredményben ezeket a következtetéseket szűrte le Morton Charlie. Miután már nem töprengett azon, mennyit lopott az általa felfedezett pénzből Linus, már csak a 25 év alatt elvesztett kamatok bántották. Egy ravasz nagynéni, aki így megkárosítja unokaöccsét, igazán nem érdemel gyöngédséget, se féltelmet, még akkor se, ha gyöngélméjűse-

ge folytán gondnokság alá helyezték. Szemére fogja lobbantani, hogy ő, aki zsugoriságból szinte koplalt, míg gondnokság alá nem helyezték, elpocsékolta egy egész vagyont. Mergelődni fog... csak egy kis méreg!

Amint hivatásbeli dolgai engedték, elment hozzá. Linusnak, midőn ajtót nyitott, barátságos arcot vágott s megdicsérte:

— Igazán nagy szívességet tett nekem... jutalma nem fog elmaradni. Képzeld, a vén-ség ötven darab tizezer dollárt rejtgetett turnürjében — 25 év óta.

(Most már megtudhatja Linus, mennyit lophatott volna: hogy mérgelődjék ő is.)

Nem kérdezte, mint máskor mindig: "Hogy van a nagynénem?" De Linus megszokta már, hogy beléptekor tájékoztassa Mrs. Morton állapotáról.

— Ma szokatlanul bágyadt, nyitott szemekkel hever, de nem igen beszél — mondta.

— Észrevettem valamit?

— Még nem... adja Isten, hogy soha se tudja meg, mert...

Morton lenyomta a kilincset, mielőtt befejezhette volna. Mrs. Morton, aki a pamlagon hevert, csak akkor vette észre, hogy öccse érkezett, midőn előtte állt.

— Te vagy, piciny Charlie? Mit hoztál?

Olyan gyöngye hangon mondta ezt, mint a régi muzsikáló órák. Szembetűnő erőfeszítéssel ült fel. Linus künn maradt s öccse nem segített neki, hanem szinte nyersén felelt:

— Ma nem értem rá vásárolgatni, de elbeszélhetek egy történetet, mely valószínűleg érdekelné fogja.

— Mindenesetre, ha társaságbeli hölgyekről van szó.

— Igen — egy társaságbeli hölgyről van szó — harsogta Morton. — Pont olyanról!

— Figyelek... de tedd magad kényelembe, piciny Charlie... valahogy olyan szertartásos vagy ma.

Morton azonban nem ült le, felegyenesedve állt a pamlag végénél, melyen a csodálatos kis viaszbábu hevert. Arca és hangja hasonlított egy ügyészéhez, midőn a megsértett jogrend nevében vádbeszédet mond.

— Figyeljen is nagyon! Egy társaságbeli hölgy, valaha híres szépség, akinek olyan mesés ékszerai voltak, hogy az annak idején Amerikában időző walesi herceg figyelmét is felkeltették, férje halála után, 68 éves korában visszavonult a társaságtól. Ékszerait nem látta többé senki s ha valaki szóba hozta, mi történt azokkal, kitérő feleleteket adott, vagy sejtene engedte, hogy valaki visszaélt bizalmával, holott ő volt a testet öltött bizalmat-

lanság.

(Mrs. Morton ezerráncu sárga arcán apró vörös foltok ütözködtek ki, melyen a csontüregbe süppedt szemei kimeredtek s görcsösen markolószta a kezéig heverő kis selyempárnát. Öccse észrevette mindezt, de azért kegyetlenül folytatta.)

— Csak most, 25 év után derült ki, hogy a nagyműveltségű, mégis esztelen asszony elrejtette pénzét, mely megduplázódott volna kamataival a bankban, vagy bármely életrevaló vállalkozásba fektetve. Meg tudná nekem magyarázni, kedves nagynéném, hogy egy roppant fukar nő miért csinált ilyesmit?

— Charlie, te rám célsz! — sikoltotta az agg nő.

(Ilyen hangot hallat egy szívennyomott madár. Felugrott fektéből, szinte futott a napaliba, felrántotta ruhaszekrényének ajtaját, piros selyem ruhája után nyult, aztán megtántorodott s hanyattvágódott a szőnyegen. Morton, aki követte, felkapta s visszavitte a hálósobába. Kiáltására Linus besietett.

— Elájult! — dadogta, mert annyira megszeppent, mint egy iskolásfiú, aki csinyt követett el, de annak esetleges következményeivel nem számolt. Abban a pillanatban valóban "piciny Charlie" volt.

Mialatt Linus hideg vízzel mosogatta a sárga arccskát, Morton nagynéni szívére tapasztotta fülét. A szív nem vert.

— Elhívom az orvost — suttogta Linus. Morton helyeslően bólintott s ő már futott is az ugyanabban a bérházban lakó fiatal orvosért, aki haladéktalanul sietett Mrs. Mortonhoz. Mint szakember, csupán egy pillantást vetett rá s kimondta azt a szót, mely a legmegdöbbentőbb a világ összes nyelveinek szótárában.

— Meghalt!

Pillanatnyi mély esőnd után Morton szabadulni szeretett volna attól a szemrehányástól, melyet ez a szó arcába vágott s megilletődve kérdezte:

— Lehetséges, hogy valamely felindulás következtében halt meg?

— Az óvatos orvos szintén kérdést intézett Mortonhoz:

— Hány éves volt kedves nagynénje?

— Két hónap múlva 94 lett volna.

— Ugy felesleges felindulásra vagy bármely más okra gondolnunk. Az óramű egyszerűen lejár. Mondhatom, csodálatos óramű, mely 93 évig működött. Aki ennyi időt megért, igazán nem panaszkodhatik!

Mr. Morton nem is panaszkodott — mivel a fiatal halottak se szoktak panaszkodni. Morton Charlie visszanyerte hidegvérét. Hi-

szén a gyászeset oly érthető, természetes. "Az óramű lejár". Bámulatos, milyen egyszerűen, világosan s megnyugtatóan fejezik ki magukat a tiszteltreméltó orvosok.

Sajnos, az orvosi kijelentések nincsenek mindenre egyforma hatással. Linus könnyei hullottak, mint a záporosó, szinte magánkiül csökölgatta a halott kis kezét. Amikor az orvos eltávozott, kezeit törölte:

— Az vitte a halálba, hogy felfedeztem titkát! Én öltem meg!

Morton ingerülten, szigorúan szólt rá:

— Ne beszéljen bolondságot! Maga csupán kötelességgel teljesítette s ezért meg is jutalmazom. Én... hm... igen, én... magának ajándékozom Mrs. Morton összes ingóságait.

Linus csodálkozva emelte fel hozzá könnyes szemét.

— Köszönöm szépen, de nem tudnék mit kezdeni ezzel az ajándékkal.

— A berendezésre nem lesz gondja, ha férjhez megy! Ami egy uri nőnek megfelelő volt egész életén át, remélem, elég jó lesz magának is.

Linus meg akarta mondani az igazat, hogy a butorzat, éppen azért, mert egy nagyon hosszú életen át szolgálta urnőjét, már olyan rozoga, hogy ha megmozdítják, minden darabokra esik szét. A férjhezmenés bizonytalan, de meg egyszerű családnak tartós, erős butorokra van szüksége, nem tetszetős régiségekre. De még a pamlagon feküdt a halott s iránta való tiszteletből így felelt:

— Ne beszéljünk most erről. Morton urnak csak reá legyen gondja, míg örök nyugalomra nem tér.

Morton Charliera kellemetlen napok vártak. A temetés elintézése, a szomorú szertartás, a sok formáság, míg átveheti örökségét — s az illeték, amit le kell fizetni. De mint kemény fából faragott férfiú, elviselt mindent, — még a részvétnyilatkozatokat is. Tudta, hogy ismerősei sajnálják, — nagyon sajnálják tőle a tekintélyes vagyont.

Linus is ott volt a temetésen. A lakást nyomban lezárta Morton, mielőtt nagynénjét elvitték, Linus nem is maradt volna benne egyedül. Átellenben is bérház volt s abban több kiadó szoba, egyik megfelelt igényeinek. Oda hurcolkodott.

Nem szándékozott hazatazni, reménylette, hogy új helyet talál. A temetés után közölte vele Morton, hogy szolgálataira még számot tart. Ő ugyanis észbe kapott, hogy nemcsak könnyelmű, hanem tökéletlenül is volt, mikor nagynénje ingóságait felajánlotta Linusnak. Szerencse, hogy nem kapott raj-

ta! Mert hátha az ócska ruhák, butorok még több titkot is őriznek?

(A tőke, mely Mrs. Morton járadékát biztosította, a megtalált 50 darab tizezer dollárral együtt nagyobb örökség volt, mint amelyről Morton valaha is álmodott. Mégis évés közben jön meg az étvágy s a legtöbb ember úgy gondolkodik, hogy míg neki izlik, miért hagyna másnak jó falatokat? A leg-hibebb kutyának se szán többet néhány csontdarabnál.)

Mortonnak azért volt még szüksége Linusra, hogy együtt átvizsgálják Mrs. Morton ruháit s ha kell, szét is fejtse azokat. Linus teljesítette öhajátását. A butorokat Morton maga szándékozott később alaposan átvizsgálni. A ruhákkal való bibelődés feleslegesen látszott, sem zsebekben, se belés alatt nem találtak több dollárt. Linus számára ez a munka mégse maradt eredménytelen. Egy kopott ékszertartóban remek gyöngysort, fülöngyűgöket s gyűrűket találtak. Morton sejtette, hogy utánzatok, de azért megvizsgálta szakértővel, kinek véleménye így hangzott: "Igen csinos hamisítványok". Így Morton Linusnak ajándékozta mindet. Azt a nagy rojtos puha selymekendőt is, melybe Mrs. Morton állandóan burkolódzott — sőt 500 dollárt is.

Azoknak, akik az előzmények után nem vártak tőle ennyit, megsughatjuk, hogy nem nagylelkűsége keveredett felül, hanem eszébe jutott neki detritói kollégája, Kilkenney, aki ugyancsak lecsapulta előtte Offerty ügyvédet, amiért megfélekedezett a Linust megillető jutalomról. És az valóban megért neki öt-száz dollárt, hogy fel ne nyársalja tollára kollégája. Arra nem számíthatott, hogy ugye tudja meg: újságírók egymásról is megtudnak mindent s egymást se kimélik.

Linus könnyes szemmel köszönt meg mindent. Boldogságot csak akkor érzett, mikor 400 dollárt s egy levelet utáni indított Detroitba. Szerette volna látni, milyen nagyot néznek szülei. Istenem, most nagy segítség nekik ennyi. Majd mondják: "Ez a szemfüles Lina kicsi korában is megtalálta mindent, ami elgurult, most meg egész vagyont talált."

Timnek is irt new yorki címére, hogy tudja, hol keresse? Mig irt, öntudatlanul mosolygott, napfényre, sétára, kedves szavakra gondolt.

Azután felpróbálta ékszerait. Nem is lett volna leány, ha nem teszi.

— Vajon fogok-e így tetszeni Timnek? — kérdezte tükréről.

(Folytatjuk)

Kinek kell kávé?

Hat millió zsák kávé égetnek el ezekben a napokban Braziliában, hogy hely legyen a raktárakban a husz millió zsákra tehető új termésnek.

Ezt a hat millió zsák kávé nem azért égetik el, mert az emberek a világ minden részében elfogyasztani nem bírják, hanem azért, mert a termelők képtelenek azt profitál eladni.

Nyílt vallomás ez arról, hogy nem azért termelünk, mert a világ minden emberét minden szűk-séges dologgal el akarja látni a társadalom, hanem azért — és csak azért, — hogy egy kis ki-váltásos osztály pofíthoz jusson, vagyont gyűjtsön és annál erősebben fel legyen szerelve a felettünk való uralomra.

Ugyanezt mondhatjuk el arról a kormány intézkedéséről, amely a déli farmereket a gyapottermés egy részének az "elhagyására" bírja.

Nem azért hagyják a termés egy részét elpusztulni, mert itt mindenkinél bőségesen van ruhája, nem azért marad a földben a termés, mert több inget, vásznat nem tudnak használni. Hanem azért és csak azért, mert a profitot csak így lehet biztosítani a termelő számára.

Soha az emberiség még ilyen leckét nem kapott a termelés "céljáról", az elosztás rendjéről,

soha ilyen meztelen nyíltsággal még be nem vallották, hogy a profitéhséghez kell az embermilióknak igazodni.

És ha még most sem tanulja meg az emberiség, hogy ez egy buta, helytelen, bűnös és gonosz rendszer, akkor a népmilliók sem mível nem érdemelnek jobb sort.

A profit-rendszer a tőkés rendszer szüleménye, egymás nélkül nem létezhetnek, egymás nélkül elpusztulnak.

Ha tehát azt akarjuk, hogy a termelés a fogyasztókért és a fogyasztásért, ne pedig a profitért történjék, akkor a tőkés rendszernek legalább a jelenlegi anarchisztikus formáját el kell pusztítanunk a világról.

A mi kormánynak az első lépést megtette abba az irányba, amely felé haladnunk kell, de senki ne higgye, hogy ez a társadalom butaságait és bűneit már meggyógyítja.

Bár az "új deal" nemzeti program szerint akarja a termelést és a fogyasztást kormányozni, az eredendő bűnökét megszüntetni az sem tudja, nem is akarja. Hiszen éppen az új deal rendelte el, hogy a gyapot termés egy nagy részét "ott kell hagyni" a farmernak.

Az új dealnek sem az hát a célja, hogy az emberiség álta-

lános érdekében termeljen, hanem az, hogy a profitot feltétlenül biztosítsa. Mert azt még Roosevelt sem merné mondani, hogy nem lenne szükség arra a gyapotra, amit a mezőn hagy-nak.

Az új deal csak valami kevés-sel több igazságot, csak egy párányival több igazságot akar biztosítani az elosztásban, de a termelést továbbra is a profit-rendszerre építi. Hogy továbbra is megtartsa, sőt megerősítse a kapitalista rendet ebben az országban.

A gyárakat és a bányákat nem azért fogják korlátozott időben dolgoztatni, hogy a munkás sor-sát megkönnyítsék, hanem hogy a termelést — a profit érdekében — mesterségesen korlátoz-zák.

Ki merné mondani, hogy ele-gendő cipő, ruha, lakóház, butor, automobil van a világban, hogy a fél-lukszus cikkekről ne is beszéljünk. Épeszü ember azt nem mondhatja.

Azt sem lehet állítani, hogy bizonyos iparágakban sok lenne a heti negyven óra munka a munkásnak.

A termelést tehát azért és is-mét csakis azért korlátozzák, hogy a profitot biztosítani tud-ják az uralkodó és folyton éhes nagytőkének.

Az ország liberális és radiká-lis elemei — mert hiszen a for-radalmakat nem a nincstelenség, hanem a radikális intellektuelek csinálják — mindezt nagyon jól látják.

És ha az új deal-t mégis álta-lános örömmel üdvözölték, ha annak kirívó bűneit szóvá tenni nagyon keményen egyenlőre nem akarják, az azért történik, mert hisznek az első lépés szűk-ségében.

S mert azt hiszik, hogy az első lépés után könnyebb lesz a töb-bit megtenni.

Olyan nagy a nyomor, olyan nagy a zűrzavar, hogy nem le-het időt tölteni a követelődzéssel, nem lehet egy nappal sem to-vább halasztani a munka megin-dítását, akármilyen formában fog az megindulni.

De senki ne higgye egy percre sem, hogy ezek az elemek az új deal hibáit nem látják, hogy az érző és gondolkodó emberek-nek nagyon tetszik a gyapot ter-

més "elhagyása", vagy a terme-lés korlátozása az iparban, mi-kor minden termelésre olyan nagy szükség lenne, mikor min-denki meztelenre van rongyolva a világon.

Az új deal első fejezete, az ipartörvény csak enyhíteni fogja a helyzetet, csak egy ezred-részt törli el a társadalmi igaz-ságtalanságnak, de sem a be-tégséget nem gyógyítja, sem hosszantartó elégedettséget nem tud adni az embereknek.

Nem a termelést kell harminc órára korlátozni, nem a gyapotot kell beszántani a földre, a mely megtermette és nem a ká-vét kell elégetni, hanem fokoz-ni a termelést minden vonalon. És gondoskodni róla, hogy azt becsületesen elosszák, hogy jus-son mindenkinek mindentől ele-gendő.

Aki az új deal igazságszolgál-tatását véglegesen képzeli, az nem érti meg a nyomorúság okát, a gazdasági berendezkedés hibáit és nincs tisztában vele, hogy embermilliók miért ténfe-regtek éhesen és rongyosan négy év óta világszerte.

Majd ha mindenki megérti,

hogy a profit-rendszer mellett sem igazság, sem boldogság nem lehetséges, akkor az új deal-lel megelőlegeve nem lesznek s akkor remélni lehet, hogy a megis-mert betegséget orvosolják.

És akivel a kávé-élegetés, a gyapot alászántás, meg a korlá-tozott munkórak nem értették meg, hogy a hibát hol keressék, azok a gondolkozástól elszoktak, vagy soha nem is tanultak meg gondolkodni.

ÖNGYILKOS GAZDA

Szilágyi Márton nyírmárton-falvai (Hajdu megye) gazda fel-akasztotta magát arra a vasrud-ra, amelyre azelőtt a füstölésre szánt húst aggatta. Anyagi rom-lása vitte a hajdan tehetős gaz-dát a halálba.

HALÁLRA TAPOSTA AZ ÉDESANYJÁT

Vadállati módon gyilkolta meg hetvenhat éves édesanyját Mészáros József tápiószentmártoni (Pest megye) gazda. Felesége és anyja között verekedés tá-madt, ennek során Mészáros egy székkel leütötte édesanyját, majd csizmájával addig taposta, amíg élet volt benne. Az ember-szörnyet és feleségét letartó-ztatták.

ASSZONYVERÉS HELYETT GYERMEKHALÁL

Lantos Ferenc fülöpszállási (Pest megye) gazdát a kecske-méti körvényszék egy hónapi fogházra ítélte. Az volt a bűne, hogy a feleségét akarta ostorral megverni s közben öt hónapos kis fiát sujtotta véletlenül halálra.

TEMPLOMRABLÓ CIGÁNY

A harsányi (Borsod megye) katolikus templom ajtaját felle-szítették és több ezer pengő ér-tékben elrabolták a kegyzere-keket. A csendőrség letartóztatta egy cigánybanda egyik tagját, aki beismerte a betörést.

Képtelen volt aludni

"A gyomromat gáz háborgatta, székrekedésben szenvedtem és féltem ann!" írja Mrs. A. Anderson Phoenixville Pa. "Képtelen voltam aludni és egészen ideges lettem. Egyetlen üveg Forni-féle Alpenkräuter használata után a gáz eltűnt és belem rendesen működtek." Ez a gyógyfűvek-ből készült híres gyógyszer a gyomor működését cselekvésre serkenti és alélteti a székletet. A Forni-féle Alpenkräuter drogistáknál nem kap-nató. Csak a külön helyi ügynökök árúsítják. Ha a szomszédságban még nincs helyi ügynök, egy nagy próba-üveget bérmentesen küld Önnek egy dollárért Dr. Peter Wahney & Sons Co. 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill. Írjon ingyenes magyar olvasmi-nalelmet és felvilágosítást!

EGYLETI KALAUZ

A WILKES-BARRE-I I. MAGYAR
KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET
Alapított 1892 Február 27-én

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 469 Main St., Evansville, Pa.

Elnök: Jankó József. Titkár: Bódi István. Pénztárnok: Pekete József. Címe: 527 Northampton St., Kings bizottság: Jencsik György, Márton világoztással szívesen szolgál Pekete József, kinek címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

Pa. Jegyző: Jankó Endre. Betegápoló: Gyúri József. Hármas tagu

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC Bányász Betegsegélyző

EGYLET
Alakult 1894 Január hó 11-én
Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, a Ref. Templom alatti iskolában, Drakes, Ohio.

Tisztségviselők: Elnök: Titka János; alelnök: Rados János; pénztárnok: Harsányi János; titkár-jegyző: Palay János, minden az egyletet érdeklő levél hozzá küldendő, címe: Box 85, Congo, Ohio; pénztári titkár: Kocsis István; ellenőr: V. Tóth István; napló vezető: Varga András; hármas bizottsági tagok: Csibere Sándor, Mór János, Szántó János; betegápolók: Congon Horváth Sándor, Drakes-en Sipo Mihály; ajtóőrök: E. Tóth István, Lukács András; zászlóartók: Dudas Péter, Titka Sándor, Ifj. Mór János, E. Tóth István; hivatalos orvos: Dr. James Miller; hivatalos lap: Magyar Bányászlap.
-tag szervezet, amelyre az oroszok István és Gyúri László.

LATROBE, PA. ÉS KÖRNYÉKE
JÉZUS SZT. SZIVE RÓM G. KATH. MAGYAR BETEGS. EGYLET

Székhelye: Latrobe, Pa.
Alakult 1905 február 5-én

Az egylet tisztkara:
Elnök: Lévy Mihály; titkár-pénztárnok: Varga István; ügykezelő: Vincze János; ellenőr: Jambor István.

Gyűléseit tartja minden hónap harmadik vasárnapján, délután 2 órakor Berethy-n, Vincze József tagtárs házában.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1908 Október hó 1-én
Székhelye Gary, W. Va.
Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap.

A főtitkár:
Főelnök: Kiss Imre.
Főalelnök: Id. Nagy Mihály.
Főtitkár: László László, Box 806, Gary, W. Va., a vidéki tagok levelei hozzá eljuttatandók.
Főjegyző: Varga László.
Főpénztárnok: Soltesz József.
Háromtagú bizottság: Horváth János, Ifj. Nagy Mihály, Buzsik József.
Főellenőr: Ifj. Nagy István.
Szertárnok: Kiss Imre.
Főtag: Id. Nagy Mihály.
A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délután 10 órakor tartja gyűléseit a Gary-i Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök: Horváth János; alelnök: Ifj. Nagy István; titkár és jegyző: Varga László, Box 202, Filbert, W. Va.; pénztárnok: Soltesz József; ellenőr: Id. Nagy Mihály; betegápolók: Csukó József; háromtagú bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János; ajtóőr: Szabó Mihály; zászlóvivők: Amerikaihoz és magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, Gyászhoz Id. Nagy Mihály.

Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök: Márkus Demeter, alelnök: Szűcs János; titkár: Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Buzsik József; pénztárnok: László László; háromtagú bizottság: Márkus Demeter, Szűcs János, Szűcs György.

Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

2-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ideiglenesen 2-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az 5 címre küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ügykezelő: Szűcs György, a helybeli és vidéki tagok havidíját és egyéb befizetését hozzá küldendők. Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az 5 címre küldjenek.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
248-1K OSZTÁLYA
MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján Loganban, a Colonial Hotel nagytermében.

Elnök: Veszprémi Dániel; alelnök: Király József; titkár és pénztárnok: Vizi János, kinek címe Box 95, Monaville, W. Va.; jegyző: Lukács Gyula; pénztári ellenőr: Ifj. Németh József; háromtagú számvizsgáló bizottság: Kiss András, Kun Lajos és Király János. A betegápolókat esetenként a titkár nevezi ki a rendkívüli eseteknél az egész körzetben Tábori Oszkár; a zászlóartót szintén esetenként fogják kinevezni.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
57-1K OSZTÁLYA
Clarksburg, W. Va.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.

Elnök: Kiss Antal; alelnök: Mátyás József; titkár: Grega János; pénztárnok: Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va.; ellenőr: Pávlik Mihály; háromtagú számvizsgáló bizottság: Székely György, Lukács

Mihály, Oláh János; a betegápolót a titkár nevezi ki, ugyancsak a zászlóartókat is.

Tagtársak! Hogy osztályunk ügyeit a központi kvánsága szerint minél pontosabban intézhessük, szükséges, hogy az osztály tagsága a multini pontossággal szívesen tegyen a havi díjak rendezésének.

Grega János, titkár.
700 East Pike St.
Clarksburg, W. Va.
Nemes János, pénztárnok.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 84-1K OSZTÁLYA
HOMER CITY, PA.

Elnök: Sipos Pál; pénztárnok és jegyző: Obhsust Pál, Box 14, Luzerne Mine, Pa.; Titkár: Sipos Gyula, R. F. D. 3. Box 58, Homer City Pa.; betegápolót a titkár nevezi ki.

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján Tide Mine, Pa.-ban.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
32-1K FIOKJA
Székhelye: Gary, W. Va.

A 32-ik fiók tisztkara:
Elnök: Hajos József; alelnök: Kovács Gyula; titkár-ügykezelő: Popovics Péter; pót-titkár: Magyar József; betegápolók: 6-on Dolgos Mihály, 3-on Dudas Pál, 11 és 11-on Lócs László; zászlóvivők: magyarhoz Hegedűs József, amerikaihoz Csulák András, gyászhoz Dudas Pál; kerületi delegátus: Popovics Péter; pót-delegátus Magyar József; ügykezelő: Popovics Péter.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
293-1K OSZTÁLYA, THORPE, W. VA.

Elnök: Imre Mátyás; titkár és pénztárnok: Radnóci József, Box 253, Thorpe, W. Va.

LOGANVÖLGYI MAGYAR TÁRSASÁGOK
LOGAN, W. VA.

Elnök: Meisner Károly; alelnök: Dávid Lajos; titkár: Antal János; levelező titkár: Bak Zeigmond; pénztárnok: Nagy Sándor; bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.

Gyűléseit tartja minden hónap második szombat este Gyöngyös János termében.

MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSÉG 168-1K OSZTÁLYA
ZEIGLER, ILL.

Elnök: Varga Gyula; titkár: Hunter Z. János, 706 Maple St., Zeigler, Ill.; pénztárnok: Vannó József; hivatalos orvos: Dr. Jones.

Gyűléseit minden hó harmadik szombat este 7 óráig tartja, a Kiss Rafael Hallban, 316 Church St. alatt.

A CHICAGOI KIÁLLITÁST LÁTOGATÓ MAGYAROK FIGYELMÉBE!
NEW DRAKE HOTEL
L. A. DEAKY, tulajdonos
6352-6354 Maryland Ave
Egy block keletre a Cottage Grove-tól Barátos és tiszta magyar szálloda, közel a kiállításához Szobák naponta \$1-től, hetenként \$4-től feljebb Telefon: Dorchester 8893 CHICAGO, ILL.

Elnök: Varga Gyula; titkár: Hunter Z. János, 706 Maple St., Zeigler, Ill.; pénztárnok: Vannó József; hivatalos orvos: Dr. Jones.

Gyűléseit tartja minden hónap második szombat este Gyöngyös János termében.

A CHICAGOI KIÁLLITÁST LÁTOGATÓ MAGYAROK FIGYELMÉBE!
NEW DRAKE HOTEL
L. A. DEAKY, tulajdonos
6352-6354 Maryland Ave
Egy block keletre a Cottage Grove-tól Barátos és tiszta magyar szálloda, közel a kiállításához Szobák naponta \$1-től, hetenként \$4-től feljebb Telefon: Dorchester 8893 CHICAGO, ILL.

Elnök: Horváth János; titkár és jegyző: Varga László, Box 202, Filbert, W. Va.; pénztárnok: Soltesz József; ellenőr: Id. Nagy Mihály; betegápolók: Csukó József; háromtagú bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János; ajtóőr: Szabó Mihály; zászlóvivők: Amerikaihoz és magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, Gyászhoz Id. Nagy Mihály.

Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utáni vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.
Elnök: Márkus Demeter, alelnök: Szűcs János; titkár: Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va.; jegyző: Buzsik József; pénztárnok: László László; háromtagú bizottság: Márkus Demeter, Szűcs János, Szűcs György.

Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

2-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ideiglenesen 2-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az 5 címre küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ügykezelő: Szűcs György, a helybeli és vidéki tagok havidíját és egyéb befizetését hozzá küldendők. Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az 5 címre küldjenek.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
248-1K OSZTÁLYA
MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján Loganban, a Colonial Hotel nagytermében.

Elnök: Veszprémi Dániel; alelnök: Király József; titkár és pénztárnok: Vizi János, kinek címe Box 95, Monaville, W. Va.; jegyző: Lukács Gyula; pénztári ellenőr: Ifj. Németh József; háromtagú számvizsgáló bizottság: Kiss András, Kun Lajos és Király János. A betegápolókat esetenként a titkár nevezi ki a rendkívüli eseteknél az egész körzetben Tábori Oszkár; a zászlóartót szintén esetenként fogják kinevezni.

VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
57-1K OSZTÁLYA
Clarksburg, W. Va.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.

Elnök: Kiss Antal; alelnök: Mátyás József; titkár: Grega János; pénztárnok: Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va.; ellenőr: Pávlik Mihály; háromtagú számvizsgáló bizottság: Székely György, Lukács

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.

Elnök: Kiss Antal; alelnök: Mátyás József; titkár: Grega János; pénztárnok: Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va.; ellenőr: Pávlik Mihály; háromtagú számvizsgáló bizottság: Székely György, Lukács

Türelem szükséges

Némi, érthető türelmetlenség nyilvánul meg a munkások részéről, akik joggal sokat várnak az új ipartörvénytől.

Panaszkodnak, hogy nem rendezik az új munkabéreket elég sürögősen, hogy nem érzik sok helyen azt a teljes szervezkedési szabadságot, amit a törvény előír és a panaszokból itt-ott a csüggedés hangját is kiérezzük.

A panaszok azért érthető, mert ma már igazán mindenki le van rongyolva, igazán ki van merülve és meg van viselve.

Az emberek ellentállása a nyomor iránt meggyöngyült, a testünk, a lelkünk egyformán meg van gyötörve.

A csüggedés azonban nem érthető és azt menteni sem tudjuk jelenleg.

Az ipartörvény végrehajtásával nem késnek.

Meg kell azonban mindenkinek gondolni, hogy milyen óriási, szinte felmérhetetlen munka vár a kormánykezekekre, amelyek a törvény végrehajtásával vannak megbízva.

Az a legfontosabb iparággal akarják kezdeni a munkát, mert egyszerre mindenhez nem nyulhatnak.

Mint ahogy a szövőipar készült el elsőnek a tervezettel, tekintünk szét egy kicsit abban az iparban, hogy a nagyszabású munkát átnézhesük.

A szövőipar a háború előtt a New England államokban volt elhelyezkedve, de a háború után lecsábították annak nagy részét a déli államokba.

Lecsábította a gyárakat az a tény, hogy a gyapot ott terem és hogy ott ipar még nem volt, így a munkás olcsón volt hajlandó dolgozni. A déli farmerek alacsony színvonalra nem kért olyan magas munkabért, mint a keleti ipari munkásé.

Munkabér megkötés, szállítási megkötés, olcsó vizi villany, többféle adókedvezmény vitte a szövőipar nagy részét a Carolinákba és Georgiába.

A munkásaik nagyon nagy része nökből van sorozva, de gyermekek is nagyon sokan dolgoznak a déli gyárakban.

A keresetük nagyon alacsony volt az utóbbi esztendőben, a gyermekmunkások heti három-öt dollárt, a nőmunkások heti hét-nyolc dollárt kerestek és ezért hatvan órát dolgoztak.

Aljasság volt ilyen éhbéreket fizetni, de megtehették, mert a munkások nagyon nagy része

farmon lakik s az ellátásuk olcsó volt.

Az "Old South" államaiban amugy is minden élelmiszer olcsóbb legalább harminc százalékkal, kivéve azt, amit kannáknak vásárolnak az üzletekben.

A néger munkás olcsó, (a fehér is olcsó jelenleg) az élelem ott terem, arra nagy szállítási díjak nincsenek, a házber is olcsó még.

Ezzel szemben aztán a new englandi gyáraknak meg van az a kis előnyük, hogy azok vízszint ott dobják a piacra a portékát a sűrűn lakott keleti államok közepében. És hogy sokkal jobb, ügyesebb, gyakorlottabb munkásokkal rendelkeznek.

Csak így tudtak például a Massachusettsban levő szövőiparok a carolinai gyárakkal versenyezni, dacára annak, hogy Massachusettsban a nőmunkás számára minimálisan legalább heti tizenhárom dollárt kell fizetni.

A kormány kezegeinek már most meg kell ítélni, hogy milyen munkaidőt engedélyezhetnek a gépeknek és milyen az embereknek az iparban.

Bár több ember kapna munkát, ha rövid shiftakon állandóan dolgoznának, mégis helyesebb egyenlőre korlátozni az üzemet, amíg a helyesebb elosztási rendszert (vagyis a megfelelő munkabért) meg nem találják.

Annak nem akarják kitenni az ipart, hogy a tökéletesen felszerelt gyárak dolgozzanak hét napon át huszonnyolc órát s tönkretegyék, mert rendelés nélkül hagyják a kisebb gyárakat. Mert akkor egyes falvak és városok munkátlanjai nem jutnának munkához.

Megszabják hát első sorban, hogy mennyi órát szabad a gépeknek dolgozni, hogy minden rendes gyár számára jusson rendelkezés és munka.

Ez maga nagy áttekintést és alapos számításokat igényel.

Azután meg kell szabni, hogy átlag mennyit legyen szabad egy-egy munkásnak dolgozni hetenként.

A szövőipar azt hiszi, hogyha a gépeknek heti nyolcvan órás üzem, a munkásnak heti nyolcven órás üzem engedélyeznek, akkor körülbelül minden gyárnak és minden munkásnak jut munka.

Lehet, hogy így van, de sokkal jobb lenne, ha eleinte lassabban járnának és a munkaidőt kevesebb órában szabnák meg.

Mikor elhatározták, hogy mennyi időt engedélyezzenek hetenként a munkára a gépnek és az embernek, akkor meg kell szabniuk a legkisebb napszámot, amit fizetni szabad az iparban egy munkásnak.

A szövőipar ezt heti tíz dollárban, vagyis óránként huszonöt centben akarja megszabni.

Ez szemtelenül hangzik a jelenlegi viszonyok közt, de alaposan kell gondolkodni, mielőtt az ember itélne.

Jelenleg tíz-tizenöt centes munkabérek is léteznek az iparban.

Ha most ezeket a béreket huszonöt centre fogják emelni, az talán nem kíván radikális változást az árakban.

De ha a ma tíz centes munkadíjat holnap azonnal ötven centre fogják emelni, akkor a ruháknak ára olyan gyorsan fog felszökni, hogy a többi ipar munkásai képtelenek lesznek azt megvenni. És ennek következtében megint nem lesz elég munka az iparban.

Az elnök arra kérte az ipart, hogy az árakat lehetőleg ne emelje. Hogy a magasabb munkabérek a nagyobb forgalom által próbálja eleinte megkeresni.

Ha tehát a szövőipar azoknak akar heti tíz dollárt fizetni, akiket eddig három-négy-öt dollárért szípolozott ki, akkor ez az ajánlat nem is olyan rémséges szemtelenségi. Mert nem szabad elfelejteni, hogy a megszabott munkabér a minimális fizetés, aminél kevesebbet nem szabad adni, de aminél többet fognak nagyon sok embernek fizetni.

Tekintettel kell lenni arra is a kormányra, hogy a szövőipari munkás kétszer annyit kénytelen az élelemért fizetni egy massachusettsi városban, mint Kingsporton, Tennesseeben. A keleti munkást tehát nagyobb bérek illetik meg egyelőre.

Hasonló problémákkal állunk szemben természetesen minden más iparággal.

A szövőipar után talán a széniparra fog sor kerülni.

A déli szénmezők rabszolgabányászai felszabadulnak, de nem biztos, hogy a kormány valami nagy erővel lesz rajta, hogy a United Mine Workers terjedhessen.

A szervezet ugyanis olyan rossz hírű, olyan korrupt, hogy bár a bányabárok farizeusok, de jogos kifogást is emelhetnek az ellen.

Más olyan problémák is vannak, amelyekkel muszáj számolni.

A déli szénmezők több fuvardíjat kénytelenek fizetni, hogy az északi piacokat elérjék. Ha tehát egy pár cettel nem tudják olcsóbban kinyánszni a szénüket, akkor a piactól elesnek.

Nem lenne igazságtalan, ha például a déli szénmezőkön tíz százalékkal alacsonyabb munkabérek szabnának meg, mint mondjuk Illinoisban, amelynek a szene legközelebb van a piachoz.

Vizsont nincs szükség rá, hogy a déli szénmezőkön fele annyi legyen a napszám, mint Illinoisban, mert egyébként a szent a délen olcsóbban lehet kiszedni.

Megérthetik ebből az olvasók, hogy hány száz féle körülményt kell tekintetbe venni a kormánykezegeknél, mielőtt egy-egy ipar számára a marsrutát kiadják s hogy akármennyire sietnek, ez időt vesz igénybe.

A csüggedésre azért nincs ok, mert látniuk kell, hogy a kormány ez egyszer az összes ígéreteit be akarja tartani, sőt — ami a munkásokat illeti — annál is tovább ment.

Hiszen elnökünk nem ígerte a választások alatt a két autómobil, a tele garázs, mint a "nagy mérnök", de azt sem mondta egy szóval sem, hogy a rövid munkahetét és a magasabb napszámot behozza. És mégis megpróbálja megtenni.

A KÉPMUTATÁS MARTIRJA

Fatty Arbuckle, az amerikai mozi-világ hajdani csillaga meghalt a múlt héten.

És mert a halottól szabad volt szépen írni, Amerika lapjai a halála után megpróbálták igazságot szolgáltatni annak az embernek, akinek az érdekében tíz hosszú éven át nem merték a szájukat kinyitni.

Tíz éven át nem mert Amerika sajtója megírni, hogy Arbuckle a képmutatás vette üldözöbe, hogy az ájtatoskodó farizeusok feszítették a keresztet, hogy a templomos W.C.T.U. asszonyságok vették ki a kenyeret a szájából.

A szemforgató képmutatás terrorja kiüldözte a nagyszerű színészt a mesterségéből és nem volt olyan mozi vállalat, nem volt olyan újság, amely egyetlen szót mert volna emelni az üldözött ember érdekében.

Mikor Arbuckle a hírnevének a tetőpontján volt, mikor az ország gyermek-közönsége a legnagyobb örömet benne találta, a szerencsétlen ember egy sajnálatos botrány révén lett hírhedt.

Színészek züllöttek egy éjjel a lakásán és a nagy lumpolás az egyik növéndég halálával végződött. Arbuckle gyilkosság vádja alatt perbe fogták, de az esküdtsek felmentette.

Nem mentette fel azonban a "közvélemény", helyesebben a képmutatás, amely a közvélemény helyét bitorlalta és amely az erkölcs annyiszor meggyalázott nevében száműzte a jeles színészt a vászonról.

Arbuckle nem volt lilomszál és az a bizonyos züllés ronda fényt vetett a sokat kereső mozi színészek magánéletére.

De a mulató társaság egyik tagja sem volt jobb a másinál és ha a nagy lumpolás az egyik kisasszony halálával végződött öngyűlöse az a halált, illetve a keretet a halálhoz maga kereste magának.

Talán ha tizenöt-tizenhat éves lett volna az áldozat, akkor jó lenne ok a csüggedésre, mert látnia kell mindenkinek, hogy akarnak tenni, hogy igyekeznek tenni, hogy több üdvös törvényt hoztak pár hónap alatt, mint az olajpárt tizenkét esztendő uralma alatt s mert a törvényeket most az egyszer nem kizárólag a nagytőke, hanem a munkás javára csinálják.

Mielőtt ezt az írást befejezném, még egyet akarok a szíves figyelmébe ajánlani minden embernek.

Mikor a római császárság világ uralmát fenyegette az akkor szintén nagyhatalommá fejlődött Carthago; volt egy híres szenátor Rómának, aki minden egyes felszólalását, minden egyes beszédét ezzel a mondattal fejezte be: "Carthagot el kell pusztítani".

Akármilyen unalmassá válnék ezzel az írással, én is mindig azzal fejezem be azt és azzal fogom kezdeni, hogy tessék a munkásoknak szervezkedni.

Az Isten sem segíthet azokon, akik magukon segíteni nem próbálnak.

A kormány biztosította a teljes szervezkedési szabadságot a munkásnak. Éljenek a munkások ezzel a jogukkal.

Akkor majd nem lesz fontos, hogy a szövőipar bároí mit ajánlanak munkabér fejében, mert ha a munkások szervezkedve lesznek, majd ők fogják a munkadíjat megszabni.

A kormány megteszt mindent, amit tehet és olyan gyorsan, amilyen gyorsan lehetséges, de a munkások se várják a sült galambot a kormánytól. Tessék szervezkedni. Ha a munkásság szervezkedik, hat hónap múlva senkinek nem lesz panaszra oka ebben az országban. Legfeljebb a Morgonoknak, a Fordoknak, a Rockefellereknek, azt pedig el tudjuk viselni.

gos lett volna a felháborodás "Fatty" ellen. Akkor azt mondták volna, hogy "elcsábította" a szerencsétlen nőt, akit züllés közben ért a végzet.

De a mulatózás áldozata nagykorú hölgy volt, aki nagyon jól tudta, hogy milyen társaságba keveredett, hogy hová ment, mikor a mulatságra a meghívást elfogadta és aki azokban a társaságokban egy cseppet sem érezte magát idegennek.

Ha nem a nő halt volna meg, hanem Arbuckle, igazán senki nem gondolta volna, hogy amiatt a nőnek soha többé nem szabad a színpadon szerepelni. Az erkölcs vadászok hallgattak volna, a nő-egyletek nem siettek volna Arbuckle haláláért elégtételt, embergyilkos elégtételt követelni.

Mindenki tisztában van vele, hogy Hollywood sokat kereső csillagai erős erkölcsi kilengésekben élnek s hogy a magánéletben a legtöbb ünnepeit nagyszámú meglepetésszerűen sokat enged meg magának.

Valószínűleg azért, mert a váratlan nagy jövedelmet nem bírják. Kilöki az erkölcsi talajt al

SALINE COUNTYT IS FELGYUJTOTTÁK

(Folytatás az 1-ső oldalról)

megye sheriffjének meg van tiltva, hogy a más megyéből importált sztrájkőröket a határánál megállítsa.

A hatalmas Peabody-43 bányában már dolgoztak a múlt héten s truckok és autók hozták oda a U. M. W. bányászokat más vidékekről.

A sheriff bejelentette a kormányzóknak, hogy engedelmessé nem fog a bíróság parancsának, de ha Saline megyét vére borítják, a felelősség nem az övé, hanem a Peabody-Lewis gangster szövetségé lesz.

A kormányzó tehetetlen, mert Illinoisban nem a kormányzó, nem a törvény, hanem a Peabody és annak gangsterjei uralkodnak.

A Progressiviek azonnal a szövetségi kormányhoz fordultak és azt követelték, hogy a Peabodyk azonnal adják vissza minden elcsapott bányásznak a munkáját, mert az új ipartörvény szerint

nem szabad egy munkást sem akarata ellenére valamelyik szervezetbe kényszeríteni.

A kormányznak színt kell vállalni a következő napokban, hogy az ipartörvényt azért hozták-e, mert tényleg igazságot akarnak, vagy csak azért, hogy a nagytőkének megengedjék a trusztellenes törvény kijátszását.

Ha a szövetség kormánya rendet nem csinál a 12-ik kerületben, akkor a Saline események úgy elkeserítik a Progressiv bányászokat, hogy a légborzasztóbb lehetőségekre van az állam színműzezőn kitérés.

A 43-as bánya sztrájkőrök munkásainak egy része esténként hazaveres örök kísérete mellett a truckokon, a másik részük azonban egész héten nem merre a bánya körzetét elhagyni s éjjel-nappal ott tartózkodtak a felfegyverzett bányaőrök védelme alatt.

Sokra vitték ezek az illinoisai szervezett bányászok.

A PITTSBURGH COAL LAKOLTAT

(Folytatás az 1-ső oldalról)

képviselje a munkásságot. Akik nem szavaztak, azokat bizonytalan időre letették, akik üres jegyeket dobtak az urnába, azoknak a jegyeit az irodában kitöltötték.

Ahol ilyen visszaélések történtek, vagy ahol valakit a kompanyia juni elutasítása miatt a munkából kitettek, onnan azonnal táviratoznak a bányászok Washingtonba, a munkaminiszter címére.

Ok nélkül senki ne panaszkodjék, bosszúból senki ne árulkozzék, de ahol a legkisebb alapos és jogos panasz van, — és az Isten látja, hogy akad ilyen eleget — ott ne késlekedjenek és ne várjanak, hanem annyi bányász, amennyi hajlandó egy-egy panasz-sürgőnyt aláírni, azonnal jelentse be a panaszát Wash-

ingtonba. Ha a munkaminiszternek szabad kezét enged az elnök, — és eddig úgy látszik, hogy az a Roosevelt szándéka — akkor minden jogos panaszt becsületesen meghallgatnak és elintézik.

A panaszokat erre a címre tessék sürgönyözni: Miss F. Perkins, Department of Labor, Washington, D. C.

Néma gyermeknek az anyja sem érti a szavát. A némán tűrő munkás, aki nem hajlandó sem küzdeni, sem panaszkodni, nem várhatja, hogy a panaszát megismerjék.

Ne engedje magát senki megfélemlíteni, ne engedje magát senki terrorizálni, segítsen mindenkinek az ország fejének, hogy az új dealt megadhassa, hogy az ipartörvényt végrehajthassa, hogy a visszaéléseket megismerhesse.

ÚJ KÉPVISELŐNK PENNSYLVANIÁBAN

Portage, Cassandra, Springfield, Puritan, Red Bird és a többi azon a vidéken levő településnek képviselője Magyar Bányászlapot. Tessék nála előfizetni.

AZ ELK HORN PROFITJA

Az Elk Horn bányatársaság receiverjei a múlt negyedévben profittal dolgoztak, de csak azért, mert a tartozásokra és mortgage-okra nem fizetik a kamatot. A profit háromszázezer dollár volt.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Cinderella, W. Va. Ne dolgozzanak 2.40-ért. Szervezkedjenek és hagyják abba a munkát. Most nem lehet zsandárokat, meg gangstereket vinni a sztrájkolókra. De ha pár hétig várnak, sztrájk nélkül is becsületes munkadíj lesz. Szervezkedni azonban rögtön kell.

Alex Catona. Az első papírt, a második husz dollár. De a másodikát csak az első után két évvel kaphatja meg. Nővére a válás után is polgára marad az országnak.

Louis Gumar, Monaville. Ha nem intéznék el az ügyet tisztességesen, a kormánytól teszünk jelentést, Mihelyt a széniparra vonatkozó új törvényeket aláírják, amibe már nem sok idő telik el. Addig muszáj türelemmel lenni.

Homonnai János. Köszönet. A. Kish, Brady. Köszönet.

Mindenkinek, mindenkinek. Ha a munkabérben, a munkarendben, a szervezkedés dolgában változás van a plézen, azt legyen szíves tudatni ezzel az újsággal azonnal.

A DEBRECENI "EMBERVÁSÁR"-BAN NAPI 50 FILLÉRRE ZUHANT A LÁTÁSTÓL VAKULÁSIG DOLGOZÓ MUNKÁS BÉRE

Irtózatosságról beszélnek a napszámosok, akik seregestől vándorolnak messze vidékekről, hogy a civisek földjén munkát találjanak

A debreceni civis nem szereti círázni a szót, nem keresi a szép szavakat, hanem nevével nevezi a gyermeket és ők bizony "embervásár"-nak nevezik századok óta azt a helyet, ahonnan munkára szerződtek a szántás-vetéshez, aratáshoz értő napszámosokat. Komisz a szó nagyon, de igaz: tényleg vásár van a Hatvan ucca végi széles köves téren, keserves és embertelenül olcsó vására a magyar napszámos két keze munkájának. Kínálják százan és százan a napszámosok testük erejét, de igen kevesen hajlandók bért fizetni érte. Nagy a kínálat, de kicsiny a kereslet. A széles, durva, köves téren százával hevernek szanaszét az emberek, az embervásár anyaga ők, — szenvedő, nyomorgó emberek, akik szívesen fürdenék izmos testüket a munka verejtékében, csak legalább a mindennapi kenyérért — meg tudnák keresni. Sóvár szemük figyel, nézi az aszfalton tovaögrő szekereket, jön-e munkást szerződteni a kiszagda. A hosszú napok csak várakozásban telnek el, igen kevés azoknak a száma, akik munkához tudnak jutni. A kiszagdanak nincs már pénze napszámásra, kétszerannyit dolgozik, mint régen, családját is befogja az erős munkába és idegen munkaerő nélkül küzködik a földjén. A munkát kereső napszámosok pedig egyre jönnek csapatonstul messze vidékekről, 30-40 kilométert gyalogolva abban a reményben, hogy a debreceni civisek földjén még akad munka a számukra.

Ott tanyáznak a híres "embervásár" téren, hajnalról estig, várva a jó szerencsét. Öreg és fiatal napszámosok nyomorúságtól csontos kezüket hevertetik a kövönen végig nyulva. Mozdulatlanul hevernek csoportokban. Nincs fecsegés, nincs mozgás a széles téren s szinte félelmetes ez a szótlan, mozdulatlan, néma várakozás. Nyugtalanítóbb mint-ha beszélgetnének, szinte sugárzik a néma, visszafojtott elkésredés, amelyet konokká kovácsolt a napok egymásra zuduló nyomorúsága. — Nők is vannak a férfiak között, erős termetű fiatalok, leányok, hitvány kis vászonruhákban. Az ő várakozásuk a legreménytelenebb, mert, ahol a férfieknek sem akad munka, ott az asszonyunkára már nem akad vevő.

A munkára várakozók 90 százaléka vidéki, a falvakból jöttek be a nagy uradalmak melletti helyiségekből, mert az uradalmak már nem szerződtek a munkások szájait úgy, mint régen. Vesztélyes vetélytársa akadt a magyar mezőgazdasági napszámosok ezreinek a gépekben. Az uradalmak traktorai és egyéb szántóvető gépei kiszorították munkahelyéről a napszámost és az emberi munkaerő feleslegessé válva komoly veszélyt támasztott azoknak sorában, akik két kezük munkája után éltek meg és nevelték családot. Régen, ha sok volt már a vidéki napszámos és nem jutott mezei munkához, bejött a városba műhelyekbe, gyárakba, de csak el tudott helyezkedni. Ma már nincs lehetőség az elhelyezkedésre azok számára, akik vidékekről érkeznek a mozgalmasabb város felé kenyeret keresni.

Ezt tudja a munkára váró tö-

meg és hallgat, mert ők már eljutottak oda, ahol belátják a szónak hiábavalóságát. Az egyik csoport mellett a városi mázsaház végénél ül rongyos kabátján egy őszbezsáradott haju napszámos. Mellette kapja, kaszája. Megszólítottam: — Mióta vár munkára öregem? — Tavaly óta uram, mivelhogy a télén is el kellett volna a munka, de most se akadok rá, pedig itt lesz már a Péter napja is! — Debreceni ember? — Újvárosi ember volnék én uram, onnan gyalogoltam be sokad magammal, várunk a munkára, de miért tessék firtatni az embert, talán a rendőrségtől gyűtt az ur? — Ujsgirő vagyok és szeretném megírni, hogyan van kenyere a magyar napszámosnak, mondja meg a nevét és beszélje el, hogyan van sora. — Nevet azt nem mondok, név nélkül is nyomorgok én, meg a társaim is. Nem jó szemmel veszik, ha beszél a szegény a maga bajáról, mindjárt azt mondják, hogy kommunista szerzet s vesztett híre költik hamarosan.

— Mennyi most a napszám? — Hát, ahogy vesszük, tudok olyant, aki elment látástól-vakulásig dolgozni az ondódi földre 50 fillérért. Nem ígért többet a gazda, de a tesvir belevágott a tenyerébe, mert már mások is akadtak volna. Jól is járt, hiszen nem hánykódik itt a gyalázat kövein.

— Miért gyalázat kövei? — Hát nem gyalázat, hogy annyi ember várja itt a munkát, hogy kenyeret vegyen a családjának, hogy eltartsa magát keze munkája után, de hiába vár, a kutya se szólítja meg. Nem kérdi senki, mit eszik a család, mi lesz, ha nem tud dolgozni? — Miből élnek, ha nincs kereset? — A nyomorúságból uram, tengődik hitelből, meg éhezik a szegény, amíg bírja. Látja uram, restellem, hogy idejuttattam, de két nap óta kenyérhajlat eszek, meg vizet iszok rá sokat. Tíz fillérért vettem jó néhány telemarok kenyérhajlat, oszt azt rágszálom, van benne darab kenyér is. Most még van a két zsebemben, de ha elfogy, nem tudok ismét vásárolni. Lehet, akkor akad munka és szalonnát kapok a gazdától.

— Sokan vannak, akik nem tudnak munkához jutni? — Hát, hogy ne hazudjak, van napszámos ember, vagy 1500, akiknél felférne már a munka, mert leveri őket lábukról magammal együtt a gyengeség, az pedig nagy baj már, mivel, ha nem látszik ki az emberből a munkabírás, rá se néz a gazda, sajnálna belé a szalonnát, hogy erőre kapjon! Nem azért mondom, hogy tovább adja az ur a szót, de a magam egyszerű észével úgy okoskodtam ki, hogy a gépi világ csinálta a sok bajt a szegény embernek. A nagy urasági földek, ezer meg ezer holdakon zakatol az a bűdös traktoros masina és eldögözza a földet a napszámos elől. Nem kell az uraságoknak már napszámos, csak a hordós benzin.

— A gép sokkal gyorsabban és olcsóbban dolgozik, azért dolgoztatnak azzal a nagy birto-

kokon. — Hiába szaporább a motor, mert mégsem tud jobban megélni senki. A szegény nép pedig belepusztul, embertelen sorsa van már nagyon... A kormány az azt kellene kiadni rendelet-

ben, hogy a masina csak akkor dögözzik a szántóföldön, ha munkás kezét már nem kapna a gazda, Előbb való az ember mégis, azt a keserves...

Az öreg napszámósból kitört a keserűség, belejött a beszédbe és ugyancsak figyelmen kívül hagyta azt a belügyminiszteri rendeletet, amely szigorúan tiltja a káromkodást. Cífrázta, fogai között morogta el a káromkodást, belecöcött minden gyöttrődését, dühét, de meg is könnyebbült, ahogy kiadta mérgét.

— Nekem is irtózatosságról beszélnék a napszámosok, akik seregestől vándorolnak messze vidékekről, hogy a civisek földjén munkát találjanak

Most még alkalma lenne rá a papságnak, hogy jóvá tegye részben a mulasztást.

Sürgetésük és közbelépésük nélkül társadalmi és gazdasági igazságot ígért és adott a congressus az országnak.

S mákor megengedte, hogy a munkás szervezkedjék, lehetővé tette a számára, hogy az igazságot tényleg megkapja.

De meg nyilvánvaló, hogy az egyházak és azok papjai igenis beleszólnak és belenyulnak társadalmi és gazdasági ügyekbe és mindenkor készségesen szolgálják a fennálló társadalmi rendet, ami egyet jelent azzal, hogy az uralkodó osztályt szolgálják.

Most még alkalma lenne rá a papságnak, hogy jóvá tegye részben a mulasztást.

Sürgetésük és közbelépésük nélkül társadalmi és gazdasági igazságot ígért és adott a congressus az országnak.

S mákor megengedte, hogy a munkás szervezkedjék, lehetővé tette a számára, hogy az igazságot tényleg megkapja.

ben, hogy a masina csak akkor dögözzik a szántóföldön, ha munkás kezét már nem kapna a gazda, Előbb való az ember mégis, azt a keserves...

Az öreg napszámósból kitört a keserűség, belejött a beszédbe és ugyancsak figyelmen kívül hagyta azt a belügyminiszteri rendeletet, amely szigorúan tiltja a káromkodást. Cífrázta, fogai között morogta el a káromkodást, belecöcött minden gyöttrődését, dühét, de meg is könnyebbült, ahogy kiadta mérgét.

— Nekem is irtózatosságról beszélnék a napszámosok, akik seregestől vándorolnak messze vidékekről, hogy a civisek földjén munkát találjanak

Most még alkalma lenne rá a papságnak, hogy jóvá tegye részben a mulasztást.

Sürgetésük és közbelépésük nélkül társadalmi és gazdasági igazságot ígért és adott a congressus az országnak.

S mákor megengedte, hogy a munkás szervezkedjék, lehetővé tette a számára, hogy az igazságot tényleg megkapja.

MOST SZÓLALJANAK MEG AZ EGYHÁZAK

Több ízben szóva tettük ebben az újságban, ahogy szóva tették a többi lapokban, hogy az egyházak a depressió alatt — lecsusztak.

Nem teljesítették a kötelességeiket, nem voltak rajta, hogy társadalmi igazságot szorgalmazzanak a nincstelen emberek számára és megelégedtek azzal, hogy elvi nyilatkozatokban az igazságtalan helyzetre mutattak.

A római katolikus egyház fejte nagyszerű pápai enciklikában fordult a depressió közepén a világhoz és azt írta, hogy a nagyon igazságosabb elosztásnál nem szabad a munkást kizárni.

A protestáns egyházak nagyobb konferenciáit hasonló értelembe nyilatkoztak, de mindkét táborban a nyilatkozatoknál maradtak.

A katolikus papság — egy elenyésző kis százalékat kivéve — egyszerűen tudomásul vette, hogy a szentatyának mi a véleménye a helyzetről, de a székeiken nem próbálták a hiveiket az enciklikához való igazodásra rábírn.

A protestáns papok sem törődtek vele, hogy a konferenciák határozatait írott malasztok maradtak, és semmi jelét nem látta senki, hogy komolyan törekednének az emberiséget ilyen irányban szolgálni.

Talán azt felelhetnék erre a papok, hogy nekik ez nem kötelességük, hogy ők csak az Isten ígértét tartoznak hirdetni, ha azonban ezt mondanák, akkor farizeus képmutatással az igazság elől kitérnének.

A katolikus vallás feje egyenesen előírta az enciklika kiadásával a papjai számára a programot is ugyanezt jelezték azok a határozatok is, amelyeket a többi keresztény felekezetek megszögeztek maguknak.

De meg nyilvánvaló, hogy az egyházak és azok papjai igenis beleszólnak és belenyulnak társadalmi és gazdasági ügyekbe és mindenkor készségesen szolgálják a fennálló társadalmi rendet, ami egyet jelent azzal, hogy az uralkodó osztályt szolgálják.

Most még alkalma lenne rá a papságnak, hogy jóvá tegye részben a mulasztást.

Sürgetésük és közbelépésük nélkül társadalmi és gazdasági igazságot ígért és adott a congressus az országnak.

S mákor megengedte, hogy a munkás szervezkedjék, lehetővé tette a számára, hogy az igazságot tényleg megkapja.

ben, hogy a masina csak akkor dögözzik a szántóföldön, ha munkás kezét már nem kapna a gazda, Előbb való az ember mégis, azt a keserves...

Az öreg napszámósból kitört a keserűség, belejött a beszédbe és ugyancsak figyelmen kívül hagyta azt a belügyminiszteri rendeletet, amely szigorúan tiltja a káromkodást. Cífrázta, fogai között morogta el a káromkodást, belecöcött minden gyöttrődését, dühét, de meg is könnyebbült, ahogy kiadta mérgét.

— Nekem is irtózatosságról beszélnék a napszámosok, akik seregestől vándorolnak messze vidékekről, hogy a civisek földjén munkát találjanak

Most még alkalma lenne rá a papságnak, hogy jóvá tegye részben a mulasztást.

Sürgetésük és közbelépésük nélkül társadalmi és gazdasági igazságot ígért és adott a congressus az országnak.

S mákor megengedte, hogy a munkás szervezkedjék, lehetővé tette a számára, hogy az igazságot tényleg megkapja.

Nem is nagyon ellenzi az ipartörvény többi szakaszait a nagytőke.

Nem bánják a rövidebb munkaidőt, örülnek az egységesebb áraknak és csak az ellen ágaskodnak, hogy szabad a munkásnak szervezkedni.

Ezt akarják elsikkasztani az új deal-ből.

Ez ellen folyik országos propaganda, ez ellen organizálják a kompanyia szervezeteket és a saját, a nagytőke szolgálatában lévő nagy sajtó hallgatóságos segítségét ad ehhez a lopáshoz.

A sajtó részéről ezt nem is lehet nagyon csodálni.

Hiszen a sajtó maga is nagytőkét képvisel, önmaga ellen hát nem tud dolgozni.

De most lenne alkalmuk és most kellene felszólalni a papoknak, hogy mindenfelé megmagyarazzák a nincstelen embereknek, amit más helyen nem tudnak egész biztosan és teljes bizalommal meg tudni.

A papságnak, a templomok körül alakított társadalmi szervezetek most fel kellene venni a programba a munkásság teljes felvilágosítását, a szabad szervezkedés követelését s ha ők most segítségére lennének az elnyomott munkásnak, pár hónap alatt teljes lenne a szabadság, mindenki élvezné az új deal-t.

Ahol bányatelepen, gyártelepen tart egy-egy papot a munkásság, ott annak a papnak most választania kell, hogy a civil hatóerőket és az elnyomott munkásságot támogatja-e azzal, hogy a jogait ismerteti a munkással és azt követeli a számára, vagy kártart a tőke szolgálatában akkor is, ha az ellenkezik a törvényvel.

Sajnos, innen is, onnan is hírt vesszük, hogy a papok mindenütt segítségére vannak a munkaadónak, ahol házi unit szerveznek.

Pedig itt még azt sem mondhatják, amit Európában, hogy t. i. a munkásszervezetek szocialista szervezetek lévén, eltávoztak az egyháztól.

Itt a szervezetek nemzeti és vallásos alapon állnak, itt tehát ilyen kifogást nem lehet emelni. Itt most semilyen kifogást nem lehet emelni.

Olyan szerencsés helyzetbe jutott a papság, hogy követheti évezredek hagyományait és "engedelmeskedik a fennálló hatalomnak..." ami most véletlenül a forradalom győzelmét, a munkás szabadságot jelenti.

Vagy szakít most már ezzel a konzervatív állásponttal is és meg a fennálló hatalom ellenében is ragaszkodik a tőkéhez. És árkon-bokron azt szolgálja.

Eddig semmi jelét nem láttuk, hogy az ország bármely részében a papság hátat fordított volna az erkölcsstelen tőkének és a munkás jogait tanítva és hangoztatva, segítene az ipartörvény szándékainak a végrehajtásában az elnöknek.

ÜLDÖZÖTT Bányászok

Tennessee színműzezőin régen terror van a sztrájkoló bányászok tucatjai élnek a börtönben. Régebben néhánkat gyilkosság vádjá alatt elcsuktak s bár az esküdtek a múlt héten nem egyeztek meg a bűnösségben, bond alatt sem akarják őket szabadon engedni. A bányászok a kormánytól panaszokdták a héten.

NEW YORK
Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY
Kabat János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY
Paul András, Carteret, N. J.

INDIANA
Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tótor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA
Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, Dante, Va.

MICHIGAN
Trimai József, Detroit, Mich.

KENTUCKY DOHÁNY
10 font leveles dohány és egy régi divatu agyapipa ára \$1.35 és a postaköltség. Rendelje meg és utánvétellel elküldjük, hogy a postán kifizeti.
HICKORY RIDGE FARMS
Fulton, Ky. Dept. 11.
(6-15-33)

TÁRKÁNYI ISTVÁN

akit a magyar bányászok nemcsak megvédelmeztek, hanem szerénysége folytán meg is szerettek, munkája közben előfizetéseket szed fel a Bányászlapra Logan vidékén.

Természetesen Steve fel van hatalmaza ezt az újságot mindenben képviselni, a lap számára pénzt venni fel s arra kéri a bányászokat, hogy támogassák Tárkányit a jónakartu munkájában.

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Dzaupin Mihály, Masontown, W. Va.
Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont, Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.

Kocsi György, Chattaroy, W. Va.
Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorpe, W. Va.

Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóci Imre, Lundale, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Panyi Antal, Rosemont, W. Va.
Paul István, Jenkins Jones, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Révész István, Galloway, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Tóth Ignác, Widen, W. Va.
Veszprémi Sándor és Daniel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barcsi János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, Arnold, New-Kensington, Parnassus, Glo, Pa.

Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozsnák József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatary Ferenc, Bainford, Pa.
Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Fejes István, Brownsville, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.
Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

Ifj. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pileedale, Pa.
Jánosi Mihály, Richesville, Pa.
Király György, Russellton, Pa.
Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Mikis István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.
Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpmont, Mt. Carmel, Shamokin, Kelsar, Pa.
Sebestyén Vince, Lucerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.
Szigyártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Takács János, Vintondale, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

OHIO

Érsek József, Ramsey, O.
Bolyki János, Toledo, O.
Péterfy Lajos, Columbus, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Molnár József, Glouster, O.
Rezes János, Corning, O.
Széchy Elek, Hunstburg, Ohio és vidéke.
Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Árvai András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orion, Ill.
Gáll Lajos, Harrisburg, Ill.
Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Onko István, Edwardsville, Ill.
Rómer Péter, Divernon, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.
Tóbiás János, Valer, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabat János, Majestic, Ky.
Tárkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.

INDIANA

Nagy Lajos, Gary és Hammond, Ind.
Simon Sándor, Bicknell, Ind.
Tótor Miklós, So. Bend, Ind.

VIRGINIA

Ifj. Dobos András, Pocahontas, Va.
Bodor József, Dante, Va.

MICHIGAN

Trimai József, Detroit, Mich.